جیم‌لیک شاوقینی

(شعرلر تؤپلمی)

شفیقه یارقین

کتاب بیبلگی‌لری:

✓ کتاب آتی: جیم‌لیک شاوقینی

✓ کتاب موضوع‌سی: شعر

✓ شاعر: شفیقه یارقین

✓ دیزاین: وحدت‌الله درخانی

✓ تیراژ: ۵۰۰ نسخه

✓ نشر ییلی: ۱٤۰۵ هـ‌ش، ۲۰۲٦م

✓ نشر ییری: کابل- افغانستان

بسم الله الرحمن الرحيم

بو تؤپلم‌ده‌گی شعرلریم‌نی رحمتلی آته‌جانیم میرزا مُحَمَّد قاسم قاضی‌زاده "برق" گه بغیشله‌یمن.

«شفیقه یارقین»

فهرست

تؤپلم حقیده نېچه سؤز ۱
مناجات ۵
غزل‌لر ۷
- جیم‌لیک شاوقینی ۹
- ساوغه ۱۱
- اویاتچن غنچه ۱۳
- جواب‌سیز سؤراق ۱۵
- یاغدوگه قاووشگن تون ۱۷
- قیته بېر قویاشیم‌نی ۱۹
- بهار ایلینجی ده ۲۱
- تېگسه گر آنه‌تیلیم‌گه ۲۳
- تونگی کوندوز ۲۵
- بؤلمه‌دی ۲۷
- بخت کولگن کون ۲۹
- عاشق من ۳۱
- اؤلجه ۳۲
- تورکستان‌نی قوره‌یلیک ۳۳
- توش‌لر سحری ۳۵

رباعی‌لر ۳۹
ایگّیلیک یا قؤشه بیت‌لر (دوبیتی) ۵۳
فردلر ۷۱
ترجمه بیت‌لر ۸۱
تؤرتلیک‌لر ۸۳
تؤرته‌لیک‌لر ۹۵
- چؤلپان کولیب باققنده ۹۷
- بهار کپلگوسی ۱۰۰
- یشیل قؤرقوو ۱۰۳
- آنه جانیم حقیده کؤرگن توشیم ۱۰۶
- الله ۱۰۸
آق شعرلر و قیسقه شعرلر ۱۱۵
- چقیریق ۱۱۷
- الهام اوچماغی ۱۲۲
- توغیلگن کونیم مناسبتی اوچون ۱۲۵
- زمان اپنیشی‌ده توریب‌من ۱۲۸
- اویغاق دپره‌زه‌لر ۱۳۱
- محتاج ۱۳۳
- بیلیم یؤلی ۱۳۵
- ماوی اپرتکلر ۱۳۷
- تعبیر ۱۳۹
- توتقونلیک ۱۴۱
- کاشکی، بیر درخت بؤلسه‌یدیم ۱۴۳
- سؤنگی سوینچیق ۱۴۵

- سبوگی اوچماغی ۱٤۸
- بؤشلیک و تؤله‌لیک ۱۵۰
- سوزیش ۱۵۲
- اداغ‌سیز شعر ۱۵۲
- چین شاعر ۱۵۳
- کولیمسیمه مزاری ۱۵۳
- قؤللرینگ هورومی ۱۵٤
- اداغ‌سیز سبوگی ۱۵۵
- تقدیر کلاوه‌سی ۱۵٦
- بهارسیز یوره‌ک ۱۵٦
- یانداش یؤل‌لر ۱۵۷
- مونس کؤزگو ۱۵۷
- خیال و حضور ۱۵۸
- احتیاط ۱۵۹
- بؤش قؤل‌لر ۱٦۰
- شاوقین‌دن یوکسک جیم‌لیک ۱٦۱
- سبوگی چایی ۱٦۲
- بخت ۱٦۲
- چپچک ایفاری ۱٦۳
- یاغاچ‌ده قازیلگن آت‌لر ۱٦۳
- کؤکلم نفسی ۱٦٤
- سرسانلیک ۱٦٤
- قوریگن اپسده‌لیک ۱٦۵
- اوزیگن قؤللر ۱٦۵

- توپراق ایفاری ١٦٦
- قار حقیده نپچه شعر ١٦٨
- یاغمیر حقیده قیسقه **شعرلر** ١٧٠
هایکولر ١٧٣
اوچ‌لیک‌لر ١٧٥
ترجمه شعرلر ١٧٧
- نشانی ١٧٩
- بولغه‌مه‌یلیک سوونی ١٨١
- طبیعت‌نی اسره‌ش اوچون ترانه ١٨٤
- آنه تیلیم‌دپک من ١٨٨

تؤپلم حقیده نېچه سؤز

حرمت‌لی ادب‌سېور و تیل‌سېور اؤقووچیلر!

قؤلینگیزده‌گی تؤپلم‌نی «جیم‌لیک شاوقینی» دېب اته‌دیم. بو شعرلریم تؤپلمی‌ده هم غربت‌ده‌گی جیم‌لیگیم و یلغوزلیگیم، هم شو جیم‌لیک‌ده یوره‌گیم توبی‌دن شاوقین-فریادلریم، شعر شکلی‌ده پارتلب چیققن و تؤپلنگن دیر.

بوندن آلدین تؤرت‌ته شعری تؤپله‌میم باسیلیب چیققن اېدی:

۱ -آلیس‌دن بیر سېس، افغان مسلک باسمه‌خانه‌سی، کابل، ۱۳۸۸/ ۲۰۰۹ ییل؛

۲ -اویغاق توش‌لر، الازهر باسمه‌خانه‌سی، کابل، ۱۳۸۹/ ۲۰۱۰ ییل؛

۳ -قویاش بیزنی کوتماقده Quyosh bizni kutmoqda، اؤزبېکستان یازووچی‌لر اویوشمه‌سی نشری، ادب باسمه‌خانه‌سی، تاشکینت، ۱۴۰۳/ ۲۰۲۳ ییل (اؤزبېکستان لاتین خطی‌ده)؛

٤ -تون، توگنمس اېمس، ATA-UK نشری، مزارشریف، افغانستان، ۱۴۰۲/ ۲۰۲۳ ییل.

بـو تـۆپلم، مېنینـگ چـاپ و نشـر بـۆلگن بېشـینچی شـعري تۆپلەمیم دیر. بـو تـۆپلمده هـم عـروض وزن لـرىده یـازیلگن غـزل، ربـاعی، قۆشـەبیت (دوبیتـی)، مثنـوی، فردلـریم، هـم هجـایی یـا برمـاق وزنلریـده یـازیلگن تۆرتلیـکلریم، هـم نیمـایی وزنلـرده یـازیلگن قیسـقه و اوزون شـعرلریم جایلشـگن. شـونینگدېک، آهنگداشلیککه و تـاووشلر اویغونلیگگه اسـاسلەنیب یـازگن شـعرلریم، هـایکولر، اوچلیـکلر و فارسـچه شـعرلردن، اۆز وزنـیده بـدیعي یۆسـینده اۆگیـریلگن ترجمـه شـعرلریمنینگ بیـر کیچیـک قسمینی هم اۆقیـیسیز.

بـو شـعرلرنینگ دېیرلی برچەسی ینگی بۆلیـب، ۲۰۱۳-یـیلدن کېین، یعنی سویدن یورتیگه مهاجرلیککه و غربتگه توشگنیمدن سۆنگ یـازیلگن. آلدینگی تـۆپلملریمدەگی شـعرلردن بیرارتەسینی بـو تۆپلمگـه کیریتمـەگنمن. (لاتـین الفباسـیده باسـیلگن "قویـاش بیزنی کوتماقده" تۆپلەمیمدن تشقری)

بـو تـۆپلمدەگی شـعرلریمده، چـین حـس-تویغـولریم و ایچکـی کېچینمـەلریمنی، خیـال و تصـویر بـیلن یوغوریـب، بـدیعيلیک و ینگیلیککه اساسلەنیب افاده قیلیشگه، سیلیقراق و سوچەراق اۆزبېکچـەده یازیشگـه اینتیلـدیم؛ گـاهیده ینگـی سـۆزلر یرەتیشگـه، گـاهیده ینگـی بـدیعي اۆخشـتمەلر، اسـتعارەلر و ترکیبلر یسشگه، گاهیده زمانوی حادثەلرنی عکس اېتتیریشگه بېل باغلەدیم؛ گاهیده اېلیمنینگ دردلری، ایستکلری، بوکونی

و کپله‌جه‌گینی تصویرلش‌گه و کپلگوسی اولادگه بو قیغو-قووانچ‌لر، ایستک- ارمان‌لرنی یپتکیزیش‌گه اوریندیم.

رحمتلی آته‌جانیم میرزا مُحَمَّدقاسم قاضی‌زاده "برق" اپل‌سپور، تورک‌لیککه محکم، اپرکین‌لیککه مشتاق، اؤزبپک تیلی‌نی قدرله‌گن، بویوک جنوبی تورکستان‌نی قوریش‌اوچون کوره‌شگن انسان اپدیلر. آته‌جانیم نینگ سباق‌لری، اؤگیت‌لری، باسیب بارگن حیات یؤل‌لری و قیلگن کوره‌ش‌لری مپنینگ اوچون اؤرنک و یؤل‌لاوچی بؤلگن. اپرکین تورکستان و اپرکین اؤزبپکلر حاکمیتی داعیه‌سی، باله‌لیک‌دن آته‌م‌دن مپن‌گه، مپن‌دن اپسه باله‌لریم‌گه اؤتیب بارماقده. شونینگ اوچون، بو تؤپلم‌نی آته‌جانیم‌گه بغیشله‌یمن.

برچه شعري تؤپلم‌لریم، برچه یازگن علمي-تحقیقي کتاب‌لر و مقاله‌لریم، برچه حکایه‌لر و ترجمه‌لریم اؤز آنه‌تیلیم‌گه بؤلگن حرمت و محبتیم بپلگیسی‌دیر. بو اثرلریم اؤزبپک تیلی و ادبیاتی بای‌لیگی‌گه آزگینه بای‌لیک قؤشه‌آلسه ده، اؤزیم‌نی بختلی، دپب بیله‌من.

بو تؤپلم‌ده‌گی شعرلرنی اؤقیی‌سیز، یاقتیره‌سیز و اولردن الهام آله‌سیز، دپگن اومید بیلن.

دکتور شفیقه یارقین

ستوکهلم / سویدن

۱۶-فبروری، ۲۰۲۶-یيل

مناجات

اگــر تهنگــری مهنگــه بؤلســه مــددگار
اگــر خــدمت‌ده بؤلســه قــوّتیم یــار

بوتون عمریم‌نی صرف اپتگوم تیلیم‌گه
مصــیبت یپتمه‌ســین هرگــز اپلــیم‌گــه

بوگون اؤزبک تیلی جسمیم‌ده جان‌دیر
تیلــیم عشــقی یــوراگیم ایچــره قــان‌دیــر

حیــاتیم بــاری‌نــی بهــردیم تیلــیم‌گــه
حیــاتیم قــالگنین بهرگــوم اپلــیم‌گــه

۲۳ فبروری ۲۰۱۸

غـــزل‌لر

جیم‌لیک شاوقینی

[۱]تون کؤیله‌گی‌گه تیکدیم اینجولریم‌نی سېن‌سیز
کؤزگو بیلن اولشدیم قیغولریم‌نی سېن‌سیز

دېنگیز اېدی یوراکیم، آق کېمه‌دېک خیالینگ
تؤلقون‌لتیب یؤقاتدی تینغولریم‌نی سېن‌سیز

[۱]- وزنی: مفعول فاعلاتن مفعول فاعلاتن
وزن آتی: مضارع مثمن اخرب

یاش قیزچه‌دپک قووانچیم سیغمس اپدی ایچیم‌ده
کؤمدیم لبیم‌ده اپندی کولگولریم‌نی سپن‌سیز

یاستیققه تپگدی باشیم، اپسلم‌لرینگ قشونی
قیلدی هجوم و آلدی اویقولریم‌نی سپن‌سیز

یلغوزلیگیم تونی‌ده شاوقین کؤتردی جیم‌لیک
یپتی فللک اپشیتدی "یاهو"لریم‌نی سپن‌سیز

باسدی مپنی قرا تون، تیتره‌تدی تامیریم‌نی
اپسلب سپنی، یؤقاتدیم قؤرقوولریم‌نی سپن‌سیز

تابولر ایچره دایم اپرکیم بیلن یشردیم
ترک أیله‌دیم بوتونله‌ی تابولریم‌نی سپن‌سیز
۱۲ اگوست ۲۰۲۲

ساوغه

بیر تون اپدی و گؤزه‌ل خیالینگ
آی بیرله کوتر اپدیک وصالینگ

سپن کپلمه‌دینگ، اپرته تانگ قویاشی
گل برگی‌گه یاشیریب شمالینگ

کپلتیردی مپنگه، نې کون اپدی بو؟
آیینه‌ده نقش اپدی جمالینگ

تؤلقونله‌دی بیر سؤراق کؤزینگ‌ده
مپندن سؤره‌مه قیین سوالینگ

سۆز یاشی‌نی قامتینگگه تۆکدیم
شعریم‌ده یشیل یشر نهالینگ

کۆز اۆنگیمه پارله‌نیب توریب‌سن
کۆرمه‌ی یشه‌یین سېنینگ زوالینگ

بیلمسدی سېویش‌نی ساده کۆنگلوم
بو ساوغه اېدی بویوک کمالینگ

بیر لحظه اگر سېنی اونوتسم
توتسین اۆشه دم، مېنی اۆبالینگ

شعریم ده اگر چوچوک‌لیک اۆلسه
بیلگین که لبینگ‌دن ایچدی بالینگ

قیلدیم نیت، أیله‌دیم دعالر
تېنگری چیقرر خجسته، فالینگ

اې یخشی تیلک‌لریم، یشنگلر
اې اېسکی الم‌لریم، یۆقالینگ!
۱۱ اگوست ۲۰۲۲

اویاتچن غنچه

سیزنی عمر بۆییچه کوتماق کېره‌ک[۱]
سیز بیلن اۆزلوک‌نی اونوتماق کېره‌ک

تانگ یېلی‌دېک تېگره‌گیم‌گ‌ه اېسنگ
غنچه‌لیک آغوشی‌ده بوتماق کېره‌ک

[۱] افغانستان اۆزبېک شاعری گروهیده بابرنی اولوغلش اوچون بداهه مشاعره اویوشتیریلگن اېدی. بو غزل استقبالیگه:

اۆزنی کۆنگول عیش ایله توتماق کېراک
بیزنی اونوتقاننی اونوتماق کېراک (بابر)

گاه غزل، گاه رباعی بیلن
اپرکه یوراگیم‌نی آووتماق کېره‌ک

کؤنگلومه بیر اؤت یاقه‌دی أیریلیق
وصل ایله بو اؤت‌نی ساووتماق کېره‌ک

بیرلیگیمیز گلشنی‌نی یشنه‌تیب
قَی‌ده تیکان اؤسسه، قوروتماق کېره‌ک

انگله‌مه‌دیز سېوگی‌نی بېگلربېگیم
قیته سباغیزنی اؤقوتماق کېره‌ک

غنچه اویاتچن یشینر برگی‌ده
قابوغی‌نی یېل بیله سؤتماق کېره‌ک
۱۶ فبروری ۲۰۱۸

جواب‌سیز سؤراق[۱]

سېنینگ بیله یششیم بیر خیال اېکن، بیلدیم
خیالینگه ایریشیش هم محال اېکن، بیلدیم

ایلیق نگاهینگ و تاتلی سؤزینگگه اینتیق‌من
ولی کؤزینگ و تیلینگ مېنگه لال اېکن، بیلدیم

[۱] وزن: مفاعلن فعلاتن مفاعلن فع‌لن
وزن آتی: مجتث مثمن مخبون محذوف (مقصور)

مېنینگ اومیدیم اېدی چین محبت، همده وفا
سېنینگچه عشق فقط بیر وصال اېکن، بیلدیم

کۆزیم‌گه هر کۆریشیش یوز قووانچ اېدی، بیلسنگ
کۆزینگگه هر کۆریشیش یوز ملال اېکن، بیلدیم

قویاش‌گه تېنگ اېدی قلبیم‌ده یانگن عشق اۆتی
تانگ‌آتگنیم سېنگه عین زوال اېکن، بیلدیم

همیشه سېومه‌گن و سېوگنینگ ارا قالدیم
بو عمرباد جواب‌سیز سوال اېکن، بیلدیم

تاشکینت/ ۵ اکتوبر ۲۰۲۲

یاغدوگه قاووشگن تون

تامچی‌من، دریا بۆلیش‌نی ایسته‌رم
قۆزغه‌لیب، غوغا بۆلیش‌نی ایسته‌رم

سوو و یاغدو نینگ قاووشگن کېچه‌سی
مست و بې‌پروا بۆلیش‌نی ایسته‌رم

اپنگ قرانغو و توگنمس کپچه‌ده
کؤزده‌گی رؤیا بؤلیش‌نی ایسته‌رم

اپنگ مپین تویغولریم‌گه یاپینیب
اطلس و دیبا بؤلیش‌نی ایسته‌رم

ساچ‌لریم‌گه بیر آسیلماغینگ اوچون
ساچ‌لری یلدا بؤلیش‌نی ایسته‌رم

قنچه شیرین، قنچه لیلی اپرته‌گی؟
یازی‌سن، زیبا[1] بؤلیش‌نی ایسته‌رم

چرچه‌دیم بپ‌دردلیک دن، اپندی بس!
سپوگی‌ده شیدا بؤلیش‌نی ایسته‌رم

۹ جون ۲۰۲۳
ادمنتون- کانادا

[1] یازی و زیبا خلق فولکوریک اپرته‌گی قهرمان‌لری

قیته بهر قویاشیم‌نی

کونلریم قرانغودیر، قیته بهر قویاشیم‌نی
اَنچه ییغله‌تیب کهلدینگ، تۏکمه بشقه یاشیم‌نی

اچّیغینگ چیقر دایم، قیلمه‌گن گناهیم گه
بۏلدی، بس! چیدالمه‌یمن، زهر قیلمه آشیم‌نی

بۇيينگه پيچيب تيكديم شعر دن كييم، اما
سېن اېسه كفن قيلدينگ، بو اېپک قوماشيم‌نی

غيرتيم تيان‌شان نينگ تاغی‌دن قاليشمه‌يدی
هيچ قچان اېگالمه‌ی‌سن، قيته تيككه باشيم‌نی

قنچه‌لر اورينگن‌ديم، سېن بيلن يره‌شماققه
قيتمه‌دينگ ياووزليک‌دن، بيلمه‌دينگ تلاشيم‌نی

تاميريم ده قينه‌يدی، بابر و تيمور قانی
قرشيمه تورالمه‌يسن، باشله‌سم سواشيم‌نی[۱]
۲۷ جولای ۲۰۲۲

[۱] - وزن: فاعلن مفاعيلن، فاعلن مفاعيلن
وزن آتی: مقتضب مثمن مطوی مقطوع

بهار ایلینجی‌ده...

هر قدم‌ده بیر بلاگه اوچره‌دیم
بیر یازیق قیلمه‌ی، جزا گه اوچره‌دیم

قنچه قیلسم آشنالرگه وفا
اۏرنیگه جور و جفاگه اوچره‌دیم

گل کبی یوز پرده‌گه بهرکیندیم... و
تهمت و یوز نارواگه اوچره‌دیم

اخته‌ریب انسانني، هریاق‌دن فقط
اصلی دېو، انسان‌نماگه اوچره‌دیم

بیر یوره‌ک بارمی بوتون، دپب ایزله‌دیم
کؤکسی یاره بی‌دواگه اوچره‌دیم

شیخ و ملا تهنگری‌دن قؤرقر، دپسم
فعلی شیطان بی‌خداگه اوچره‌دیم

زاهد و عالم هوس‌سیز دپیدی‌لر
کؤزی آق، یوزی قراگه اوچره‌دیم

بیر بهار و یاز ایلینجی‌ده یشب
یازگه یپتمس‌دن شتاگه اوچره‌دیم

تؤغری یؤل‌دن بیر عمر یوردیم، ولی
بیلمه‌یین آخر خطاگه اوچره‌دیم

یوکسه‌لیش، آلغه باریش‌گه تلپینیب
یپرگه توشدیم، قهقراگه اوچره‌دیم

قرشی‌لیک، یات‌لیک، اوروش‌لردن قاچیب
قی‌گه بارسم، ماجراگه اوچره‌دیم
....
اپ خدا، سهنگه سیغیندیم، اپندی بس
شونچه که دور قضاگه اوچره‌دیم

۹ - سپتامبر ۲۰۱۸

تېگسه گر آنه‌تیلیم‌گه...

اۆرمه‌ساچیم نینگ ایفارین یېل‌گه بېرمه‌یمن
آچ یوزیمنی! گل‌نی یېراق‌ده یشیرمه‌یمن

بیر قنت قاقیب، اوچیش ذوقی‌گه اۆرگندیم
اېندی هېچ قنده‌ی قفس قۆینی‌گه کیرمه‌یمن

مېن اوچون دنیا یره‌لگن، هر گۆزه‌ل‌لیک هم
تېنگری بېرگن بو یشم‌دن یوز اۆگیرمه‌یمن

ایککیمیز آی و قویاشمیز، کېچه یو کوندوز
هېچ قچان کۆنگلیم‌نی کۆنگلیزدن آییرمه‌یمن

باققه کیرسم، چۆچیمه اې باغبان، مېندن
بیر غزل گل‌گه اۆقییمن، گل‌نی تېرمه‌یمن

بېکه‌من، هر قیلمیشیم‌نی بیلمه‌نگیز ایسنات
سېزگه کۆزگومن، ولی ایسنات قیدیرمه‌یمن

کیم مېنگه قیلسه یمانلیک‌نی، کېچیرگه‌یمن
تېگسه گر آنه‌تیلیم‌گه، هېچ کېچیرمه‌یمن

۲۱ -سپتامبر ۲۰۱۸

تونگی کوندوز

کېره‌ک‌مس مېنگه تېرسه آسمان‌دن آی و یولدوزنی
یېتر مېنگه دېسه گاهی یوره‌ک‌دن بیر ایلیق سۆزنی

اونوتدیم اۆزلیگیم‌نی، او بیلن اوچره‌شگنیم چاغی
دېمک اوچماقله کیرگن کیمسه بیلمس اۆزگه یو اۆزنی

قرانغولیککه تاپشیردی کونیم‌نی أیریلیق دردی
کؤزیم‌گه بیر قره‌ب کولسه، کؤررمن تون‌ده کوندوزنی

تونیم اؤتگه‌ی اونینگ شیرین خیالی‌ده تانگ‌آتگونچه
گونش‌نی قوچگنیم‌ده تورغوزالمم اویقودن کؤزنی

گونش کیپریک‌لریم نینگ قؤینیده اوخله‌یدی هرکیچه
کؤزیم‌نی آچمه‌سم، تانگ‌آتمه‌گه‌ی. اویغانمه‌سم بؤلمس

حیاتی‌دن خزان قیغوسینی تیرگن کیشیم، آخر
بهاریم‌نی اؤغیرلب، بیرمه‌سین ساوغه مینگه کوزنی

سفرگه بیلینی باغلب، «خدا یارینگ» دیگن چاغی
ییتیشتی، اسره اي تینگری اؤزینگ! بو یکّه- یلغوزنی

۵ -اکتوبر ۲۰۱۸

بؤلمه‌دی...

کؤپ اورینسم هم، غمیم کم بؤلمه‌دی
بو کؤنگول بیر لحظه بی‌غم بؤلمه‌دی

هر چمن‌ده یوز چپچک‌نی سؤیدیلر
لیک، قاتل‌لر کوزی نم بؤلمه‌دی

اؤلکه‌میز کؤکسی‌گه اؤق‌لر آتدی‌لر
یاره‌لرگه بیرته مرهم بؤلمه‌دی

اؤزنی "تیمورمن" دیگن‌لر قاچدی‌لر
هیچ بیری عهدی‌گه محکم بؤلمه‌دی

یخشی دم‌لرده قلین دوست بؤلگنیم
کؤپ یمان دم‌لرده همدم بؤلمه‌دی

ای سمنگان بیگیم‌آیی[1]، قی‌ده‌سن؟
بیر کیشی بو ایل‌گه رستم بؤلمه‌دی

"یا اؤلیم یا ایل‌گه ایرکین‌لیک" دییه
آلغه چاپدیم، ایککی‌سی هم بؤلمه‌دی

قیز من، اوکتم‌لیک‌نی مین‌دن اؤرگه‌نینگ
قنچه تاش تیگسه، باشیم خم بولمه‌دی

۲۸ فبروری ۲۰۲۴

[1] سمنگان پادشاهی قیزی و رستم نینگ خاتینی تهمینه

بخت کولگن کون

قیش اؤتدی و تشلب آدیم، کهلدی اوزاق‌لردن بهار
سهوگی یوره‌ک‌ده گلله‌دی، سؤن‌گه یهتیشدی انتظار

میسه کؤکردی یم- یشیل، گللر تؤشلدی قیب-قیزیل
کؤرکم طبیعت قؤینیده، مهن لاله بؤلدیم، سهن چنار

بختیم کولیب تورگن کونی بیردن گه اوچره‌تدیم سېنی
اېندی کۆزیم کۆزگوسیده سېن کۆرینرسن بار-بار

بیر تون چیمیلدیغ آرتیده تلپیندی بیزنینگ کۆنگلیمیز
قوشلر تیلیده ینگره‌دی بیردن اۆلنگ و یاریار

تنگری اۆزی یازدی مېنینگ آتیم‌نی آتینگ یانیده
أیری قیلالمس کیمسه‌لر یا فتنه‌چی بو روزگار

یانیم‌ده بۆلسنگ کېچه- کون، بیره‌م توزرلر آی و کون
هولکر اۆیین باشله‌یدی یو چۆلپان چالر چنگ و دوتار

مېن‌گه قوچاغ آچسنگ اگر، تانگ یاریشیب یاغدو ساچر
آیینه کولگوگه تۆلر، قیغو اوزاق‌لرگه قاچار

مېن سېنده منگو یشنه‌گوم، سېن مېنده یشنه‌یسن مدام
بیردم اوزاقلیک‌ده یَشب، بیر دم تاپالمه‌یمیز قرار

۲ جنوری ۲۰۲۵

عاشق من

أییرمه کؤزلرینگنی مېن‌دن آسان، سېنگه عاشق من
جهان باریچه بؤل جسمیم ارا جان، سېنگه عاشق من

نگاهینگ ده بیر افسون اویغانیب اوخلش‌گه قؤیمه‌یدی
و تونلرنی قیلر کون‌دېک چراغان، سېنگه عاشق من

محبت یاغمیری باشیمگه یاغدیرسه خیالینگ‌نی
بؤلر بیر بیت شعریم بیرته دېوان، سېنگه عاشق من

خدا اوچره‌تدی‌می یا سېن خدا نی مېنگه اوچره‌تدینگ
که کېلتیردیم خدا گه قیته ایمان، سېنگه عاشق من

سېنینگ قاشینگده بؤلسم، هر تاموغ، اوچماقه أیلنگه‌ی
خلیلیم! سېن بیلن اؤت دیر گلستان، سېنگه عاشق من
جولای ۲۰۲۲

اۏلجه

[۱] مالب‌لرگه اۏلجه کابل- بدخشان
قندوزلیک‌لر قلبی دایم تۏله قان

فاریاب، سرپل، تخار می بغلان
همه‌س‌ی بیر اولوس، همه‌سی انسان

بولرنینگ دردی‌گه همه‌میز شریک
درد بېرگوچی اما داعش- مالبان
۱ جون ۲۰۱۶

[۱] قوندوز ده یوز بېرگن قیغولی و وحشتلی جنایت تأثیری آستیده، فی البدیهه یازیلدی

تورکستان‌نی قوره‌یلیک!
(اپرکین تورکستان مدحیه‌سی)

تورکستان بیزگه آنا، تورکستان‌نی قوره‌یلیک
توپراغی‌دیر توتیا، تورکستان‌نی قوره‌یلیک

بو یورت آته‌میز یورتی، بو یورت آنه‌میز یورتی
اونگه جانیمیز فدا، تورکستان‌نی قوره‌یلیک

گؤراوغلی-الپامیش‌لر قانی تامیریمیزده
آدیم‌نی قؤییب رسا، تورکستان‌نی قوره‌یلیک

بابر، نوایی‌میز بار، لطفی، آتایی‌میز بار
قۇل‌له‌سین تېمور بابا، تورکستان‌نی قوره‌یلیک

البرز- هندوکش تاغی، بیزنی قورشب توره‌دی
چارله‌یدی آمو دریا، تورکستان‌نی قوره‌یلیک

یات‌لر اۆزگه دېگنده، هیده‌ماقچی بۆلگنده
بیزدن چیقمه‌دی صدا، تورکستان‌نی قوره‌یلیک

میراث قالگن بو یورت‌نی، ینه قیتیب آلیش‌گه
کوچ بېرسین بیزگه خدا، تورکستان‌نی قوره‌یلیک

بوگونگی یوتوق‌لرگه قناعت قیلمنگ اېلیم
تورکستان‌دیر مدعا، تورکستان‌نی قوره‌یلیک

۲۰ می ۲۰۲۰

توش‌لر سِحری[۱]

چیرایلی‌سن، قیزیل گل‌سن،
خزان‌سیز نوبهاریم‌سن
طراوت تامچیسی شبنم،
اپسیب تورگن ایفاریم‌سن

سِنی اؤیلب بوتون جانیم
قؤشیق‌لرگه تؤلر دایم
لبیم‌ده بیر ترنم‌سن،
قؤلیم‌ده بیر دوتاریم‌سن

قوراق کؤرپه‌م‌گه بورکنگن،
توگنمس توش‌لریم سحری
تامیرلرده آقیب تورگن
شرابیم‌سن، خماریم‌سن
۱۴ مارچ ۲۰۱۶

[۱] بو شعر نی بیراپرکک اشوله‌چی التماسی‌گه باقه یازگن اپدیم. بیلمه‌دیم قؤشیق قیلیب اؤقیدی می یا یؤق می؟

[۱]بو اویات‌نی قه‌یبرگه اپلته‌ی ؟
قنده‌ی چیده‌یین بو حسرت‌گه ؟
انسانی‌لیکنی اؤلدیرگن اپل
ارزیمس حتا که لعنت‌گه !

قنداق یشه‌دینگ بو اپل بیلن ؟
ناکامورا - اي اولوغ انسان
اؤلیمینگگه بیر جاپان اپمس
کوییب ییغله‌یدی بوتون جهان
۵ -دسامبر ۲۰۱۹

[۱] انسانی‌لیک تمثالی جاپان‌لیک عالم داکتر ناکامورا اوچون. اونی جلال‌آباد شهریده اؤلدیردیلر. انگلیسچه ترجمه داکتر سعید عظیمی دن.

For Dr. Nakamura, the icon of humanity

Where can I take this disgrace?
How can I endure this sorrow?
People who killed the humanity
Does not worth the curse either!

How do I live with these people?
Nakamura - O great man
For your death, not just Japan
But the whole world burns with tears.

رباعی‌لر

تانگ‌آتدی، قویاش اۆپیچ‌گه مهمان قیلدی
جسمیم‌نی یاروغ‌لیککه بېریب، جان قیلدی
تـون سـۆزینی اۆچیریـب ایشـانچ دفتریـدن
کـۆنگلیم‌ده‌گـی شـبهه‌لرنـی، ایمـان قیلـدی

۷ فبروری ۲۰۲۴

هــر بیــر نفســینگ‌ده، نفســیم! یــاد أیلــه
بیــر کــولگین و غــم‌دن مېنــی آزاد أیلــه
سېن‌ســیز یــوره‌گیم ســرایی ویرانــه بــۆلر
یــانیم‌ده قالیــب، کۆنگــول‌نی آبــاد أیلــه

۱۸ اپریل ۲۰۱۹

بیر کولدینگ و بیردن مېنی آرام اېتتینگ
کۆنگلوم، کۆزینگ ارباغی بیلن رام اېتتینگ
سېنده نیمه‌دیر، بار که بیر کۆرگنده
جانیمنی تۆله شعر ایله الهام اېتتینگ

۱ دسامبر ۲۰۲۳

نورۆز مېنی کۆرگنی کېلدی، به‌به!
حالیم نی بیلیب سۆرگنی کېلدی، به‌به!
گل، مَیسه، یاغاچ و لاله‌لر آره‌سیده
قۆل اوشله‌شیبان یورگنی کېلدی، به‌به!

۱۸فبروری ۲۰۲۵

سـهودیم سـهنی، سـهوگنیم گنـاهیم بؤلـدی
ایچمـک یاشـیم و یهمـک‌لـر، آهـیم بؤلـدی
مهندن نهگه شونچه‌لیک گواه ایسته‌یسن؟
مـوم‌دهـک اهریـب آققنـیم گـواهیم بؤلـدی

۳۰ جون ۲۰۱۷

منگو قالگوچی[۱]

نـــپ عمـــر وفـــا قیلگـــه‌ی و نـــپ جانانـــه
نـــپ شـــمع یانیـــب قالگـــه‌ی و نـــپ پروانـــه
منگـو قالـه‌سـن نـپ سـهن و نـپ مـهن قـالگوم
سـهوگی قـالـر اهـل ایچـره بؤلیـب افسـانه

۱۵ جنوری ۲۰۱۶

[۱] شو رباعیم نینگ اهرگین اوشار قیلگن آذربایجانچه ترجمه سی:

بیل عؤمر وفا قیلماز بیر ده کی او جانانه
موملار اریر هر آن بیر ده کی او پروانه
منکو قالامام بیل من بیر ده کی جانیم سن ده
سئوگی ابدی قالسا ما بعددی دی افسانه

مهـــر و شـــفَقت بـــولاغی قَینـــر کؤزیـــده
بیـر ینگـی حیـات نفـس اورر هـر سـؤزیده
گؤیـا کـه قویـاش کـؤزی، چپچـک‌لـر نفسـی
کؤزگـو کبـی تاولنیـب کؤرینگـه‌ی یوزیـده

۱۹ جنوری ۲۰۱۸

قیش، سپن بیله کؤکلم نفسی‌دپک اؤته‌دی
سپن بیرلـه کؤنگـول معجـزه‌لـرنـی کوتـه‌دی
تـون آی قؤشـیغی، کـون اپسـه یاغـدو اؤیینـی
تورمـوش‌نـی گـؤزه‌ل جاذبـه‌لـر یاروتـه‌دی

۱۸ فبروری ۲۰۱۸

قیش کېلدی، کېلین کویله‌گینی کییدی درخت
قـار آسـتیده گـل‌لـر یـوره‌گی بۆلـدی کرخـت
کـۆکلم کېلـه‌دی، یشـیل کیـیم‌لـرنـی کییـب
سـیره‌ب قۆنـه‌دی ینـه چېچـک باشـیگه بخـت

۱ جنوری ۲۰۱۹

آقلیـک و گـۆزه‌للیـک نفسـی بـۆلگن قـار
ساچیم بیله اۆینه‌شیب، یوویب یولگن قار
قاچسم توتـه‌دی، یـوزیم‌نی هۆللب اۆپـه‌دی
گـاهی ییقیتیـب، هـزل‌لـه‌شـیب کـولگن قـار

۱۸ فبروری ۲۰۱۸

بیر کون کؤزیده بهار اپدیم، اپندی اپمس
قیغوسیگه غمگسار اپدیم، اپندی اپمس
او، آی و قویاش و بارلیغیم بؤلدی- یو، مپن
اؤتکینچی هوس‌گه یار اپدیم، اپندی اپمس

۱۱ مارچ ۲۰۱۸

روحیم‌ده یشب توریبدی کؤکلم نفسی
کؤکلم‌گه کیچیک سپزیله‌دی تن قفسی
تن قنچه کیچیک بؤلسه، سیغر کؤکلم‌لر
کؤنگول‌ده اگر بار اپسه سپوگی هوسی

۱۸ مارچ ۲۰۱۸

سـوو بؤلـدیم و بیـر سـراب کـؤردیم اؤزنـی[۱]
دریـــا بؤلیبـــان، حبـــاب کـــؤردیم اؤزنـــی
آییلـــدیم و غفلـــت‌ده‌لیگـــیم‌نـــی بیلـــدیم
اویغانـــدیم و غـــرق خـــواب کـــؤردیم اؤزنـــی

هـر کـون یـوره‌گیم یؤلینگگـه کـؤز توتماقـده
هـــر کهچـــه خیالینـــگ مهنـــی آووتماقـــده
کهلمه‌یســـن و انتظارینگـــه، هـــر لحظـــه
گؤیـا مهنگـه ییـل بؤلیـب، سـهکین اؤتماقـده

[۱] تا آب شدم سراب دیدم خود را ---------- دریا گشتم حباب دیدم خود را
آگاه شدم غفلت خود را دیدم --------- بیدار شدم به خواب دیدم خود را (مولانا)

باشیم‌ده‌گی قرسیم، آپپاق بولوت‌دن
تۇی کۆیله‌گیم اپسه، گل یپراغی‌دن
کۆزیم‌ده چقنه‌گن قووانچ یاغدوسی
بیرینچی سېوگی نینگ بیر چقماغی‌دن

۳۰ جنوری ۲۰۱۷

ججی نبیره‌م اینجو جان گه

سېن شاخه‌سن و کویچی قنارینگ مېن‌من
سېن دېنگیز و تینچ‌گینه کنارینگ مېن‌من
هر باغ‌ده غنچه اویغانیب کویله‌یدی:
سېن ییل‌سن و یشنه‌گن بهارینگ مېن‌من

۲۳ می ۲۰۲۱

عشـقینگ اؤتیـده بوتـون وجـودیم کویـدی
نـــی یکـــه وجـــود، بـــار و بـــودیم کویـــدی
بیـر قنچـه نمـاز اوچـون باشـیم نـی اپگـدیم
افســوس کــه طاعــت و ســجودیم کویــدی.

۲۰۲۴/۲/۱۴

وطن و وطنداشلریم گه

هر کون بو وطن نینگ یوره‌گی، قان ییغلر
کابـــل مـــی مـــزار و یـــا بدخشـــان، ییغلـــر
اؤز یورتیـده اؤز تینچـی‌نـی تاپمـه‌ی اپلیمیـز
هـــــر اؤلکـــــه‌ده آواره و سرســـــان ییغلـــــر

۳۰ جنوری ۲۰۱۸

همـــه یاقـــده اوروش دېـــوی هَیقیـــرر
همـــه یاقـــده آقـــر دریـــا- دریـــا قـــان
کېسـیلگن بـاش‌لـر بیـر-بیـری‌دن سـؤرر:
اېـــل‌نـــی قـــوتقرووچی تـــوغیلر قچـــان ؟

۲۲ اپریل ۲۰۱۷

اؤلکـــه‌داشـــیم، آه چېکمـــه، ییغلـــه‌مـــه
موج اوریب، باش‌نی کؤتر، طوفان بؤلیب
تیتـــره‌تیـــب ارگ و ســـپیدارینی هـــم
یېلدیریم بؤل، نعره قیل، کوچ‌گه تؤلیب

۳ جون ۲۰۱۹

افسوس، یشَم تاتی هم افسانه اپکن
کولگو و قووانچ عمری، پروانه اپکن
بو اؤلکه‌نی تینچیم بپشیگی بیلگن اپدیم
هیهات! بپشیک اپمس، اؤلیک‌خانه اپکن!

۱۱ فبروری ۲۰۱۸

ایکّیلیک یا قۏشه بیت‌لر
(دوبیتی)

سۆیملی نبیره‌م «اینجو» جان‌گه

قویـاش نینـگ کـؤزی‌ده یاغـدو توغیلـدی
چېچکلـــر اېرنـــی‌ده کولگـــو توغیلـــدی
قووانچ‌گـــه تۆلـــدیریب یېـــر- آســـمان‌نی
صـدف نینـگ کۆکسـی‌ده «اینجـو» توغیلـدی

۲۰ نوامبر ۲۰۱۹

تـون ایچـدی سـیپقه‌ریب یـارقین قویـاش‌نـی
بولـوت آقیـزدی کـؤزدن تـامچی یـاش‌نـی
گـؤزه‌ل آی‌بېکـه یلغـوزلیـک‌نـی ناچـار
قوچاغلـب، آه تارتیـب، قۆیـدی بـاش‌نی.

۲۲ سپتامبر ۲۰۲۳

یوریـــــب‌من ایســـــته‌مس آواره‌لیـــــک‌ده
کیشـــی ســـؤرمس مېنـــی، بېچـــاره‌لیـــک‌ده
قرانغـــــو کؤرینـــــور عـــــالم، قه‌یانگـــــه
بـــاره‌ی یاغـــدو ســـؤره‌ب یوزقـــاره لیـــک‌ده؟

دودوک[1] چـال، اې دودوکچـی[2]، یـوز حکایـت،
مېنینـــــگ قیغـــــولریم دن قیـــــل روایـــــت.
چیدالمه‌یـــــــدی یـــــــوراکیم أیریلیققـــــــه
دودوک قنده‌ی چیده‌ب، قیلمس شکایت؟

۲۶ دسامبر ۲۰۲۴

[1] دودوک- نَی
[2] دودوکچی- نَی چالغوچی، نَی‌چی، نینواز

ینـــه کـــؤکلم‌ده قیتـــر قرلیغـــاچ‌لر
ینـــه یپـــل‌گـــه قوچـــاق آچـــر یغـــاچ‌لـــر
اگـــر برماق‌لرینـــگ اؤپســـه ســـاچیم‌نی
قووانیـــب آچیلـــر بـــو اؤرمـــه ســـاچ‌لـــر

۲۲ جولای ۲۰۲۲

هـــوادن تامچی‌لـــب یـــاغمیر یاغاتـــدی
یغـاچ‌ده قـوش، یشـیل تـوش‌لـر کؤراتـدی
ینـــه کـــؤکلم یپتیشـــدی، ســـپنی اپســـلب،
کـــؤزیم دن، پـــر قاقیـــب اویقـــو اوچاتـــدی

۲۲ جنوری ۲۰۲۴

بیراونینـــگ یۆلیگـــه بـــاقیش اپـــرور شـــعر
محبـــت دن اپریـــب آقـــیش اپـــرور شـــعر
اپـــل و یـــورت نینـــگ قرانغـــو تـــون‌لریـــده
ایککـــی کـــۆزنی چـــراغ یـــاقیش اپـــرور شـــعر

۱۵ جنوری ۲۰۲۵

یوره‌گینـگ قصـری‌ده مهمـان بۆلـه‌ی مـی ؟
و یـا هـر تامیرینـگ‌ده قـان بۆلـه‌ی مـی ؟
تونینـگ‌ده تـۆلگن آی، کۆزینگگـه اویقـو،
قنـات آچسـنگ، تینیـق آسـمان بۆلـه‌ی می ؟

۱۱ جنوری ۲۰۲۴

یوراکیمـــده قیزیـــل گـــل آچیلیبـــدی
اونینـــگ هیـــدی جهانگـــه ســـاچیلیبدی
بـــو گـــل بپراغـــی مینگ‌بیرتـــه، ولـــیکن
بـــری برگیـــده، آتینـــگ یازیلبـــدی

۲۵ اگوست ۲۰۲۵

ســـفر قیلـــدیم اوزیـــم دن لامکـــان گـــه
اوزیلـــدیم یپـــردن، اوچـــدیم آســـمان گـــه
ســـپنی تاپـــدیم، توغیلـــدیم قیتـــه، اپنـــدی
بـــو ســـپوگی نـــی الیشـــمه‌یمن جهان‌گـــه

۲۵ اگوست ۲۰۲۵

سـینی عاشـق مینـی شـیدا دیسـین‌لر
سـینی یـازی مینـی زیبـا دیسـین‌لـر
مینـی سـیوگینگ ده بیـر رسـوا زلیخـا
سـینی یوسـف بـیلن همتـا دیسـین لـر

یورتیمیزده‌گی تاشقین‌لر اوچون

بـو یـاغمیر مـو ایدی، تاشـقین مـو، طوفـان؟
بـلا یاغـدیردی یپـر اوسـتی‌گـه آسـمان
بـو یـورت‌ده بیـر کفـن اززانچـه قیمـت
ولـی جـان نرخـی‌دیـر اززانچـه ارزان

۱۷ می ۲۰۲۴

نېگــه شــهریم‌ده بیــر شــور و نــوا یــؤق ؟
قــــره‌ش‌لـــر آره‌ســـیده آشـــنا یـــؤق ؟
کؤچیـــب کېتـــدی محبـــت آره‌میـــزدن
یـــوره‌ک‌لـــر اوییـــده اېنـــدی خـــدا یـــؤق

۱۷ نوامبر ۲۰۲۳

هَییـــت کېلســـه ، یـــوره‌کلرنـــی آچینـــگ‌لر
قونـــاق‌لـــر باشـــی‌گـــه گـــل‌لـــر ســـاچینگ‌لر
هَییـــت ده ســـېوگی تویغوســـی یـــره‌ش‌گـــه‌ی
اوروش ، اچّیغ‌لـــه‌نـــیش‌لـــردن قاچینـــگ‌لـــر

۲۵ اپریل ۲۰۲۱

ایران دن هیده‌لگن مهاجر یورتداشلریم گه

بیـــری ایـــران ده خـــوار و زار یـــورگن
بیـــری اؤز یورتیـــده بیکـــار یـــورگن
دیمنـگ چیت‌اپـل گـه کیتگن‌لـر اپـرور تینـچ
کـه مین‌دیـک برچـه سـی ناچـار یـورگن

۴ جولای ۲۰۲۵

سـینیق کؤزگـو گـه اؤخشـه‌یدی نگاهینـگ
ساووق‌دیر قیش ییلی دیک، قیسقه آهینگ
یـوره‌ک دن دیـره‌زه سـیوگینگگه آچـدیم
یاپیب کیتدینگ، بو دیر بیگیم، گناهینگ!

۲۲ جولای ۲۰۲۲

تینیـــق کؤزگـــو گـــه اؤخشـــتدیز کـــؤزیم نـــی
مّیـــین ییـــل گـــه ســـاچیم، آی گـــه یـــوزیم‌نی
یـــوره‌ک بپـــردیم ســـؤزیز گـــه، بیلمـــه‌دیم کـــه
تـــــن آلمه‌یســـــیز غروریم‌نـــــی، اؤزیم‌نـــــی

۲۲ جولای ۲۰۲۲

قـــــرا تـــــون‌ده یؤقاتـــــدیم یولـــــدوزیم‌نی
بولـــوت باســـدی قویاشـــیم، کونـــدوزویم نـــی
بـــــو غربـــــت ده قراســـــاچیم آقـــــردی
تنـــیش ایـــل قه‌یـــده؟ یاروتســـه کـــؤزیم نـــی؟

۲۲ جولای ۲۰۲۲

سـحر کؤکسـیم‌ده نـورلی اوی قوریـب‌دی
قویـاش هـر کـون سـلامیم‌گه توریـب‌دی
اپسـین، گللـر قاشـی‌ده یـورگنی دپـک
خیالینـگ هـم کـؤز آلـدیم‌ده یوریـب‌دی

۱۶ فبروری ۲۰۲۶

کولیـب باقـدیم، قـره‌ب دپوانـه بؤلـدینگ
آچیلـدیم گـل بؤلیـب، پروانـه بؤلـدینگ
کؤزینـگ‌دن لحظه‌چـه کـؤز اوزگنـیم‌ده،
اوزیلـدینگ مـپن‌دن و بپگانـه بؤلـدینگ

۱۶ فبروری ۲۰۲۶

یشیل چای‌گه سهنی مهمان قیله‌ی می ؟
غزل‌دن تۆله دسترخوان قیله‌ی می ؟
سۆزیم قیماقی و کولگوم سوتی‌دن
محبت تندیری‌ده نان قیله‌ی می ؟

۱۶ فبروری ۲۰۲۶

اگر کهلسنگ، هوا هم تازه بۆلگه‌ی
بوتون دهوارلر، دروازه بۆلگه‌ی
اگر کهلسنگ، محبت اهرته‌گیمیز،
اهل ایچره ترقه‌لیب، آوازه بۆلگه‌ی

۱۶ فبروری ۲۰۲۶

لبینـــگ‌ده بیـــر چپچـــک کولگـــو بـــؤلرمن
کؤزینـــگ‌ده بیـــر تینیـــق اویقـــو بـــؤلرمن
اوزاق‌لشـــمه، اوزاق‌لیککـــه چیدالمـــه‌ی،
ســـینی هـــر ایسـلـه‌گنده، ســـوو بـــؤلرمن

۱۶ فبروری ۲۰۲۶

اریـــغ‌لر قؤشـــیق أیتـــر ســـؤزلریم‌گه
بهـــار آیینـــه توتگـــه‌ی کؤزلریم‌گـــه
ســینینگ بیرلـه، تـونیم‌نی آی یاروغ‌لـب،
قویـــاش یاغـــدو ســـاچر کوندوزلریم‌گـــه

۱۶ فبروری ۲۰۲۶

اۆقیشدن قالدیریلگن قیزلریمیزگه اوچته شعر:

مېنـــی قۆرقوتمـــه، قالدیرمـــه یـــۆلیم‌دن
قلـــم - قاغـــازنـــی قۆیمـــه‌یمن قـــۆلیم‌دن
آیاققـــه تاخته‌ســـم، بـــو کـــون مـــی، اېرتـــه
قاچالمه‌یســـــن، قاچالمه‌یســـــن اۆلـــیم‌دن

۱۲ سپتامبر ۲۰۲۳

کتـــابیم‌نـــی آلیـــب قۆیـــدینگ قـــۆلیم‌دن
ســـیقیب قوودینـــگ اېلـــیم‌دن، کـــابلیم‌دن
یقـــین کـــون‌لـــرده بـــاتیر تـــومریس‌دېـــک
ســـېنی هَیـــده‌یمن اۆلکـــه‌م‌دن، یـــۆلیم‌دن

۱۲ سپتامبر ۲۰۲۳

قویـــاش یـــوزیم‌نـــی، یاشـــیردی حجـــابیم
قـــرا تـــون‌دن تیکـــیلگن بـــو نقـــابیم
نقـــابیم‌نـــی آچیـــب بیـــر کـــون کؤررســـیز
آلیـــب بـــارگـــه‌ی یـــاروغ‌لیککـــه شـــتابیم

۱۲ سپتامبر ۲۰۲۳

بو اوچته شعر قوشیق اوچون یره‌تیلگن. ایرکک قۆشیقچی‌لرگه مناسب.

سحر بۆلدی و مېن‌من انتظارینگ
همیشه مبتلا و بېقارینگ
مېنگه رحم و مروت أیله جانیم
که مېن‌من عاشق و دېوانه یارینگ

گل و سنبل بۆلالمه‌یدی یوزینگ‌چه
عسل هرگز بۆلالمه‌یدی سۆزینگ‌چه
بوتون دنیاده‌گی زیبا صنم‌لر
گوزه‌ل‌لیک‌ده بۆلالمه‌یدی اۆزینگ‌چه

کۆزینـــگ صـــحراده‌گـــی آهـــوگـــه اۆخشـــر

ســـاچینگ تۆلقـــون‌لـــری آمـــوگـــه اۆخشـــر

ســـېنی کـــیم‌لـــرگـــه اۆخشـــتدیم، عزیـــزیم

نگاهینـــگ کولگوســـی جادوگـــه اۆخشـــر

۲۹ سپتامبر ۲۰۲۳

فــردلر

مزاریم اوزره گل قۇیماق نه حاجت اۇلگنیم‌دن سۇنگ
تیریکلیك‌ده قووانتیر مهربانلیك بیرله كۇنگلیم‌نی

❋ ❋ ❋

آنه تورکستان، قویاشینگ باتمه‌سین
توپراغینگ باله‌نگ قانی‌گه باتمه‌سین

❋ ❋ ❋

همه یاققه باقدیم اما، همه یاقده او كۇروندی
ساغینیب اونی یوراكیم، نې‌قدر كوییب اوروندی

❋ ❋ ❋

اومید بیلن یره‌شگین، قووان بو تورموشینگ‌دن
تون آرتیدن ینه تانگ‌آتگه‌ی و قویاش چقنر

دوداغ‌لرینگ اۆپیش‌گه، مېن کبی چنقاق بۆلسه
کېل سېوگیلیم، بیر اېمس، مینگ بیرته‌نی آلیب کېت

❋ ❋ ❋

اې سېوگی، کیریب کېل که قاشینگ‌ده اۆله‌من!
قاچ مېندن اۆلیم، گۆزه‌ل یشم‌دن تۆله‌من!

❋ ❋ ❋

سېن‌سیزکونیم قرانغو، تون‌لریم اۆتمس-آغیر
گېلگین، مېنینگ یانیم‌ده، اۆرنینگ همیشه بۆش‌دیر

❋ ❋ ❋

تانگ‌آتر چاغی‌ده توش‌لر کۆزلریم‌گه ساچیلر
سېوگی ارباغینگ بیلن اوچماغ اېشیگی آچیلر

وفـــا بـــاغی‌دن ســـیزگـــه گـــل‌لـــر تپـــره‌ی
محبـــت تؤلـــه بـــو کؤنگـــول‌نـــی بپـــره‌ی

❋ ❋ ❋

بپگیم! سیزه مپندن کؤره آیا وفالی بار مپکن ؟
آیا وفانی بیلمه‌گن هر بیر گؤزه‌ل، دلدار مپکن ؟

❋ ❋ ❋

تانگ‌آتمه‌گه‌ی کونیم‌ده، دلدار کولمه‌گونچه
توش یَیره‌مس کؤزیم‌ده، اویقو توگولمه‌گونچه

❋ ❋ ❋

مپن بوگون بوران‌ده قالگن اویه‌سیز قوش‌من
کپل، قوچاغینگ‌ده مپنگه بیر باش‌پنه بپرگین

شونچه‌لیک مېن‌دن یېراق و جان‌گه یاووق‌سیز، بېگیم
کیم ایفاریز، هر نفس آلگنده، بۇغزیم‌دن چیقر

❋ ❋ ❋

تانگ‌ده اگر آتسه کۆزینگ، کون بۇله‌دی مېنگه یاروق
مېنی قوچیب کۆکسینگگه باس، قیش نفسی انچه ساووق

❋ ❋ ❋

مېن چیده‌مسیز تۇلقون و سېن بیر چیده‌م‌لی قایه‌تاش
گاهیده طغیان اگر قیلسم، چیده، بۇلگین یوواش

❋ ❋ ❋

قیغو- آغریق‌لر یوکینی تارته‌آلمه‌ی‌سیز اگر
سیزگه یاردم کۆرسه‌تیب، بو یوک‌نی یېلکه‌م‌گه آله‌ی

بـو آچـون‌ده نـې قیغـو بـار؟ اگـر آنـه تیریـک بؤلسـه
کیشی‌گه بخت بؤلگه‌ی یار، اگر آنه تیریک بؤلسه

❋ ❋ ❋

غزلیم اپنگ اری، اپنگ اپسکی چاغیرنینگ خُمی‌دیر
اونـی ایچسـنگ بؤلـه‌سـن مسـت و بیلرسـن تـاتینی

❋ ❋ ❋

عشـق زنـدانی‌ده یوسـف‌لـر یشـه‌یـدی شـاد اؤلیـب،
سـیز زلیخـالـر یـوراگین دردینـی درمـان قیلینـگ.

❋ ❋ ❋

کېلدینگیز مرهم قؤیه‌ی دېب اپسکی قؤیگن یاره‌گه
ینگی یـاره کؤنگلومه قؤیدیز، اویـیز آباد، دوست!

خدا گه شکر ایتەمن ینگی ییل‌نی هم کؤردیم
قووانـدی کؤنگلـوم و قـرداش‌لـریم بـیلن یـوردیم

❋ ❋ ❋

ییغله‌ماققـــه کؤزیاشـــیم یېـــتمس بوگـــون
ســېن اوچــون اؤزېـک ایلـیم قـان ییغلـه‌دیم

❋ ❋ ❋

شـــونچه‌لـــر غـــرق ایـــدیم خیالینـــگ‌ده
کـــه بوتونلـــه‌ی اونوتـــدیم اوزیـــم‌نـــی

❋ ❋ ❋

وطـــن قـــؤینی‌ده اؤلگـــن‌لـــر، تیریـــک‌دیـــر
وطنســـیزلـــر تیریکلیـــک‌ده، اؤلیـــک‌دیـــر

بهـــار کېلســـه یـــو او کېلمه‌ســـه، بهـــار اېمـــس
قوچـــاغی تۆلـــه چېچـــک کېلمســـه، او یـــار اېمـــس

❋ ❋ ❋

اوزاق‌لـردن یېتیشـگونچه قولاغینگگه مېنینـگ آهـیم
سېنی شونده‌ی یره‌تگن‌گه یېتیب بارگه‌ی مېنینگ روحیم

❋ ❋ ❋

بـرگ اېمـس‌مـن، کـوز شـمالی اېسـگنی‌دن تیتره‌سـم
کـوچلی ایلـدیزمن، ینـه کـۆکلم‌ده یشـنه‌ی‌من یشـیل

❋ ❋ ❋

قۆشـــــمه نـــــامیمنی تیریکلـــــر نامیگـــــه
مـــېن اۆلیـــک مـــن، تـــا اونـــوتگن ســـن مېنـــی

قۆشـــــمه نـــــامیمنی اۆلیکلـــــر نامیگـــــه
مـېن تیریـک مـن، تـا سـېنینگ یادینگـده مـن

❋ ❋ ❋

گـل آچیلســه هرتمــان، شــیدا انگــا پروانــه دور
عشـق اگـر حکمـین یوروتسـه، عقـل انگا دېوانـه دور

❋ ❋ ❋

سېن بویوك بیر آفتاب و مېن کېچیك بیر سایه من
آفتــاب آلدیــده قنــده‌ی ســایه دن آیتــه‌ی ســخن ؟

❋ ❋ ❋

مزاریم اوزره گل قۆیماق نه حاجت دور اۆلیم‌دن سۆنگ ؟
تیریکلیک‌ده قووانتیر مهربانلیک بیرله کۆنگلوم‌نی

❋ ❋ ❋

هـر تمـان دیـوار، امـا بیـر اېشـیک آچیـق اېمـس
مـېن خیـالیم بیرلـه اوچگنـده، قفـس یـاپیق اېمـس

ترجمه بیت‌لر

کـیم یره‌شـماق عطـری گـه تولـدیردی تـن
مـین وضـو آلگـوم اونینـگ کـویلاگی‌دن[۱]

❋ ❋ ❋

زرسـیز قـدم قـؤییلمس کعبـه حریمـی ایچـره
مفلـس اوچـون اؤریـن یـؤق حتـا خـدا اویـی‌ده[۲]

❋ ❋ ❋

بیـراغ‌سـیزلیـک، تیریـک یاغـاچ‌گـه نـی غـم؟
یاغـاچ‌سـیز بیـراق حـالی‌گـه وای-وای![۳]

---

[۱] هرکه عطر آشتی دارد تنش
من وضو می‌گیرم از پیراهنش (مولانا)

[۲] بی زر نمیتوان زد پا در حریم کعبه
مفلس مکان ندارد در خانهٔ خدا هم! (بیدل)

[۳] بر درخت زنده بی برگی چه غم؟
وای بر احوال برگ بی درخت (شفیعی کدکنی)

شـهر ایچـره شـیخ کـون‌ده یـوررده‌ی چـراغ آلیـب
کـیم دیـو و ددن بیزدیم و انسـان‌نـی ایسـته‌رم [۱]

❋ ❋ ❋

اگر که کعبه‌نی مینگ بار بیاو طواف اپتسنگ
قبـول بـؤلمس اگر بیر کؤنگـول‌نی آغریتسـنگ [۲]

❋ ❋ ❋

بـو گلشـن ایچـره کـه یؤقتـور بقـا گلی‌غـه ثبـات
عجب سعادت اپرور قالسه یخشیلیک بیله آت [۳]
امیر علیشیر نوایی

[۱] دی شیخ با چراغ همی‌گشت گرد شهر
کز دیو و دد ملولم و انسانم آرزوست (مولانا)
[۲] هزار بار پیاده طواف کعبه کنی
قبول حق نشود گر دلی بیازاری (مولانا)
[۳] در این چمن که ندارد گلِ بقا، فرجام
سعادت است، به نیکی ز کس بماند نام

تۆرتلیک‌لر

بۇم-بۇش‌لیک

قـــان بۇلیـــب یوگوردینـــگ تـــامیرلریم‌ده
اپســـکی آغریـــق بۇلـــدینگ چلـــه‌جـــانیم‌ده
سېوگینگ بیر اۇت اېدی، کویدیریب کېتدی
اېنـدی بـۇم-بـۇش‌لیـک‌دیـر تـۇرت تمـانیم‌ده

۲۰ اکتوبر ۲۰۱۷

سۇز یاشی

سۇزلریم یاشین تۇکیب، شعریم‌نی دریا أیله‌دینگ
سېوگی‌دن تۇلگن یوره‌ک‌نی اېزمه‌گین ساغینتیریب
بیر نېچه تامچی محبت ایسته‌دیم کۇک تېنگری‌دن
سېوگی‌دن تۇلدیردی کۇنگلوم‌نی، محبت یاغدیریب

۲ فبروری ۲۰۱۸

یشَـم‌نـی اونچـه‌لیـک آسـان بیلمـه‌نگیـز
گاهیـده یشـم هـم اؤلـیم‌چـه آغیـر
بختلـی آنلـر اوچـر بیـر زوم‌ده کؤککـه
بخـت‌سـیز آنلـر قـالـر یـوره‌ک‌ده اسـیر

۱۱ فبروری ۲۰۱۸

بیـر کولیـب مهرینـگ بـیلن باقسـنگ اگـر
تانـگ قویاشـی‌گـه تینیـق آیینـه‌مـن
یـوز اؤگیرسـنگ، کـؤل‌گـه تـاش آتگـن کبـی
قلقینیـب تـورگن سـینیق آیینـه‌مـن

۱۳ نوامبر ۲۰۱۸

شونچه‌لیک کؤپ ییغله‌دیم که کؤنگلیمه
بیر تبسم، یوز چپچک‌نی آچه‌دی!
بیر مَیین سؤز، بیر ایلیق کؤز باقیشی
خوش یشش‌گه یوز تیلک‌نی ساچه‌دی

۱۴ جولای ۲۰۱۹

چپچک سلامی

غزلیم کؤزلری بؤلر آیدین
اپرته‌لب بیر چپچک سلامی بیلن
یوره‌گیم بیر قفس قؤشیق بؤله‌دی
تانگ یپلی چاووشی پیامی بیلن

۲ جون ۲۰۱۹

کوتیـــــــب- کوتیـــــــب یـــــــؤلینگنی
یېتتـــــــی کـــــــون اداغـــــــی گـــــــه
چېچـــــــك لـــــــر ســـــــؤلیب، تیکـــــــان
اؤســـــــدی کونگلـــــــوم بـــــــاغی‌ده

۲۱ اپریل ۲۰۱۷

ســـــــېوگی و آرزو، قـــــــووانچ و یشـــــــم
باریســـــی بیـــزگـــه چـــین گـــؤزه‌ل بؤلســـه
یـــؤل‌دن امـــا اؤلـــیم کېلیـــب دېیـــدی:
بـــاری یالغـــان، اگـــر عمـــر تؤلســـه!

۲۴ فبروری ۲۰۲۰

قۆرقمـــــه‌یمـــــن اگـــــر بیـــــر کـــــون
تەنگـــــــری جـــــــانیم‌نـــــــی آلســـــــه
قۆرقـــــــه‌مـــــــن یـــــــوره‌گـــــــیم‌دن
انســـــــــان عشـــــــــقی یۆقالســـــــــه

۶ جنوری ۲۰۱۷

بـــو ایپـــک کۆرپچـــه اوزه مـــەن‌مـــن
ینـــــه بەتـــــاب و بەقرارینـــــگ هـــــم
کـــۆزلریم‌دەبـــک همیشـــه اویغـــاغ‌دیـــر
کەچـــــه و آی و انتظارینـــــگ هـــــم

فبروری ۲۰۱۷

تـــــامچی- تـــــامچی اپریـــــب آق،
گیپـــــــریگیم گـــــــه کؤترگـــــــوم
بیـــــــر دم ســـــــهنی رنجیتســـــــم،
ســـــــینیب آسیلســـــــین قؤلـــــــوم

فبروری ۲۰۱۷

کؤتـــــه‌ره‌مـــــن کیپریـــــک‌لـــــریم‌گـــــه
تـــامچی- تـــامچی ســـوو بؤلیـــب آقســـنگ
اپریـــــب- اپریـــــب آقـــــه‌مـــــن یپـــــرگـــــه
اگـــــر مهنگـــــه اچینیـــــب باقســـــنگ

۵ اپریل ۲۰۱۷

کېلگـــــین، ســـــېکین‌گینـــــه اۏپ،
اوســـــــروک قـــــــرا کـــــــۏزیم‌دن
تـــــا غـــــزل یاغـــــه‌وېرســـــین،
قـــــره‌شـــــیم‌دن، ســـــــۏزیم‌دن

کـون‌لـریم بـۏم-بـۏش‌لیگـی‌دن خسـته‌مـن
بۏلمســه‌یـدی کېچـه، کونـدوز، کاشـکی!
قیتــه-قیتــه، اۏز-اۏزیــم‌گــه أیتــه‌مــن:
بۏلمســه‌یدیم مونچــه یلغــوز، کاشــکی!

۲۱ اپریل ۲۰۱۷

کوتیـــــــب-کوتیـــــــب یـــــــؤلینگنی
یېتتـــــــی کـــــــون اداغـــــــی‌گـــــــه
چېچـــــــک‌لـــــــر ســـــــؤلیب، تیکـــــــان
اۆســـــــدی کـــــــؤنگلیم بـــــــاغی‌ده

۲۴ اپریل ۲۰۱۷

افغانستان قیز-خاتین‌لریگه نېچه شعر:

یېغلـــه‌مـــه، یاشـــینگ‌نـــی کـــؤره‌آلمـــه‌یمـــن
هېچکـــیم اوچـــون تۆکمـــه بـــو اینجـــولرنی
کـــولگین و کولـــدیرگین یشـــش‌نـــی ســـېویب
یـــاقتیره‌مـــن ســـېنده بـــو تویغـــولرنی

۲۰ اکتوبر ۲۰۱۷

مېنینـگ گـردیم‌ده بیـر قۏرغـان قۏپارسـنگ
اوچـیش‌گـه بیـر قنـات تاپگـه‌ی‌مـن آخـر
مـېن اېـرکین بیـر قویـاش‌دیـرمن کـه حتـا
پَرنجـــی آرتیـــدن آتگـــه‌ی‌مـــن آخـــر

۱۳ جولای ۲۰۱۹

یاساق

خـــــاتینلرگـــــه گـــــر ســـــېوگی،
کتـــــه بیـــــر یاســـــاق بۏلســـــه
تانـــــگ اېمـــــس بـــــو تویغـــــودن
هرکـــــون مینـــــگ خـــــاتین اۏلســـــه

اوچینچی خط[۱]

اِی قیـز، تینیـق چاغیرسـن و امـا یاساق‌سـن
کیم داویوره‌ک ییگیت که ایچالسه شراب‌نی؟
سِن او "اوچینچی خط"ده یازیلگن کتاب‌سن
کـیم سِـرگـه آشـنا، اؤقـی‌آلسـه کتـاب‌نـی؟[۲]

[۱] اؤزبیک-تورکمن و برچه تورک قیزلری و آی‌بیکه‌لری‌گه
[۲] اوچینچی خط تبریزلیک شمس نینگ سؤزلریدن. نِی کاتب و نِی باشقه لر اؤقی‌آله‌دیگن خط.

تۆرتەلیک‌لر

چؤلپان کولیب باققنده...

تون جیم‌لیگیده اریغ
"مناجات"نی کویله‌یدی
ایکیته کوموش بلیغ
سپوگی‌سیدن سؤیله‌یدی

آی نینگ سِرلی یاروغی
میسه‌تو[۱] ده تؤشلگن
قفس نینگ اوچیش ذوقی
قنات بؤلیب اوشلگن

مولدور یوره‌گیده‌گی
موزنی، سهوگی اپریتدی
بو بیر تامچی سهوگینی
چنقه‌گن چپچك ایچدی

شونده چپچك یوره‌گی
ایلیق سهوگی‌گه تؤلدی
اونگه قؤنگن کپه‌لك
بیر زومده عاشق بؤلدی

چؤلپان کولیب باققنده
کؤریشیش‌گه شاشیلدیك
بیر-بیریمیزنی قوچیب
چپچکلردیك آچیلدیك

[۱] تو و تون مغولچه- اؤزبهکچه سؤز یساوچی قوشیمچه و کوپلیکنی بیلدیرووچی ییرنی انگلته‌دی. چیچکتو، قاپلانتو (قفله‌تون)، المه‌تو، توپراغتو (تورپاغتو) سؤزلری بیزده بار ایدی. مین «اویغاق توشلر» تؤپلمیم ده بیرینچی قتله بو سؤزنی تیلیمیز قاعده سیگه یره‌شه یسه‌دیم و ایشلتدیم. میسه‌تو یعنی میسه‌زار یا سبزه‌زار یا میسه و اؤتی کوپ بؤلگن یم-یشیل بیر

مَیین یاغمیردېك یاغدی
آی بولاغیدن ایشین

باشیمیزگه گل ساچدی
اویغانگن تونگی اپسین

عاشق چېچك ایفاری
بیزنی هم چۆلغب آلدی
سېوگی کپه‌لك بۆلیب
یوره‌گیمیزده قالدی

تا سېوگی أیلنه‌سی
شونده‌ی دوام اپته‌دی
یوره‌کلرده چین سېوگی
ارمانی‌گه یېته‌دی

کابل: ۱۳۹۰/ ۲۰۱۲

بهار کېلگوسی

کوز یفراغی اۏینب- اۏینب، ییقیلدی
آدیم باسیب، باره‌یاتگن یۏلیم‌گه
اونینگ یوزیده اۏز حالیم‌نی کۏریب
اېگیلدیم و اونی آلدیم قۏلیم‌گه

کوز شمالی‌دن یلنغاچ یغاچ‌لر
تیترردی أیریلیب یفراغ‌لری‌دن
یلغوز قرغه سېسی اېشیتیلردی
محله‌لر نینگ کۏچه‌باغ‌لری‌دن

خیالیم‌دن کۏچیب کېتگندی، گۏیا
بهارنینگ یم-یشیل حس-تویغولری
کۏنگلیم‌نی سیقیب، کینا *دېک اۏتردی
کۏز اۏنگیم‌دن اېلیم‌نینگ قیغولری

طبیعت عزا توتگن‌دېک کۏریندی
اۏلکه‌م نینگ آغیر احوالی‌گه بوگون
بو جیم‌لیک، یلنغاچلیک و ساووقلیک
چین‌دن دیر، اېلیمیز حالی‌گه اویغون

بهار کېلسه، بو یلنغاچ یغاچلر
ینگی یشیل یفراغ‌لرگه تۏله‌دی
محله‌لر باغ‌لریده غنچه‌لر
ایفار ساچیب، گۏزه‌ل قیزدېک کوله‌دی

اما تورکستان‌ده فقط کوز و قیش
قیته- قیته کېله‌دی و کېته‌دی

نه یلنغاچ اپل‌نینگ اوستی یاپینر
نه قویاش ساووق یپرنی ایسیته‌دی

بیلمه‌یمن، امیر تیمور باله‌لری
قچان اؤزی‌گه کپلیب، اویغانرکن؟
قرانغو کؤنگول‌لری نینگ اوییده
قچان ینه یاروغ چراغ یانرکن؟

کوز یفراغی قؤلیم‌دن توشدی یپرگه
قتّیق شمال اونی اوچیریب کپتدی
سپسکه‌نیب، اؤی‌لریم ایپی اوزیلدی
اومیدسیزلیک یوره‌گیم‌نی آغریتدی

میلی، کوزلر و قیش‌لر قیته‌ریلسین
بیر کون تورکستان‌ده بهار کپلگوسی
هندوکش تاغی‌ده‌گی توغیمیزگه
بیر کون اپرکین‌لیک شمالی یپلگوسی

۴ جنوری ۲۰۲۶

یشیل قۆرقوو

دەرزە م کۆزلریدن
قرانغولیک آقەدی
یورە گیم کۆزگوسیدن
یشیل قۆرقوو باقەدی

همه یاقده جیم-جیت‌لیک
تؤشه‌گینی تؤشه‌گن
تون نینگ سِرلی کوی‌لری
قؤش تاووش‌دن بؤشه‌گن

یلغوزلیگ قابوغیده
اومیدسیزلیک یاته‌دی
تویغولر یوره‌گی‌گه
اوکسونمه‌لر باته‌دی

دهرزه‌م‌دن ایککی کؤز
اوزاق‌لرگه تیکیلگن
یوره‌گیم اؤلنگی‌ده
ساغینچ اؤتی اپکیلگن

لحظه‌لر کپه‌له‌گی
قنچه آغیر اوچه‌دی
سیزنی ایسله‌گنیمده
قیغولریم کؤچه‌دی

بېگیم، اېندی توش‌لریم
گل توشه‌دی یۏلیزگه
یشه‌شیم یا اۏلیشیم
اېندی سیزنینگ قۏلیزده

کېلینگ، یۏقسه یولدوز هم
مېن‌دېک اوخلالمه‌ی چیقر
بو دنیا قماق بۏلیب
سویک‌لریم‌نی سیقر
۳۰ می ۲۰۱۸

آنه جانیم حقیده کؤرگن توشیم

توش‌ده کؤردیم سیزنی جنت باغی‌ده
آته‌جانیم بیلن بیرگه یورگن‌دیز
قرا ساچلریزنی آق قرس‌گه یاپیب
فرشته‌نینگ اؤزی بؤلیب تورگن‌دیز

بو دنیا تشویشی کؤنگلیزدن قاچیب،
اؤرنیگه بخت- قووانچ، چپچک آچردی

نه تون بار اپدی- یو، نه آغریق، نه غم
قویاش کؤزلریزدن یاغدو ساچردی

آزغین وجودیزنی ترک اپتمه‌گندی
بو دنیا دردلری اجل یپتگونچه
بیز باله‌لریز هم یاردم بهرالمه‌ی
قیغوگه باتگندیک، کونیز بیتگونچه

نه قدر قووانچلی، اوچماغده ینه
یاش گؤزه‌ل قیز بؤلیب، یورگن اپکن‌سیز
بیزدن أیریلگنیز، انچه قیغولی
اما خداگه مهمان بؤلیب تورگن‌سیز

سیزنی بونده‌ی ساغ و قووانگن کؤریب
ایچ-ایچیم دن مهن هم قووانیب کپتدیم
ساوغه بهرمه‌گندیم تیریک‌لیگیزده
شعریم‌نی ساوغه دپب، سیز اوچون بیتدیم

بیرینچی اگوست ۲۰۲۵

الله[۱]

الله باله‌م الله یا الله
اوخله باله‌م الله یا الله

تون تۏشه‌گی تۏشلدی، الله یا الله
باله‌جانیم یاته‌دی، الله یا الله
اېرته مهربان قویاش، الله یا الله
باله‌م نی اویغاته‌دی، الله یا الله

[۱] اوزاق اۏتمیش‌لردن بو چاغ‌گچه آنه‌لر نینگ فارەم "الله"سی باله‌لر نینگ قولاغی‌گه ینگره‌ب، باله‌لرگه تینچ و شیرین اویقونی هدیه قیلیب کېلگن. افسوس که اېندی تورلی موسیقه‌لر "الله" اۏرنینی استه-سېکین آلماقده و خلقیمیز بو "الله"لرنی ثبت و نشر قیلمه‌گن‌لری سببلی، اونده‌گی شعرلر یۏقالیب بارماقده. اېندی‌لیک‌ده، الله‌لرده چوقور معنا قالمه‌گن و فقط نازلی قیزیم الله یا باتیر اۏغلیم الله کبی سناقلی سۏزلرگه چېگره‌له‌نیب قالگن.
ایلک سۏزلر و قۏشیقلر، باله‌نینگ آنگی‌گه سینگیب باره‌دی و کېله‌جک‌ده‌گی شخصیت یا کیم‌لیگینی شکل‌لنتیره‌دی. شونینگ اوچون، معنالی، ملی تویغونی باله قانی‌گه سینگدیروچی و کېله‌جک‌ده‌گی کیم‌لیگینی باله‌لیک‌دن شکل‌لنتیروچی "الله"لرگه احتیاج بار.
مېن شو احتیاج‌نی سېزگنیم سببلی، ادبی گروهیم‌ده، "الله" أیتیش‌نی مشاعره‌گه قۏیدیم. تویغولی و استعدادلی عیال شاعرلریمیز مېنگه قۏشیلیب، فارسچه، اۏزبېکچه و تورکمنچه الله‌لر یازدیلر. اۏزبېکچه و تورکمنچه الله‌لرنینگ ییغیندی‌سی "بانو" مجله‌سیده و مېنینگ فیسبوکیم‌ده نشر اېتیلگن.
مېن بو یېرده اۏزیم یازگن الله‌م‌نی عزیز آنه‌جان‌لرگه تقدیم اېته‌من. بو شعردن الله آیتیش‌لری‌ده فایده‌لنسه‌لر، مېن، کۏزله‌گن آماجیم‌گه یېتگن بۏله‌من.

الله باله‌م الله یا الله
اوخله باله‌م الله یا الله

کؤزینگ نی یوم باله جان، الله یا الله
یولدوزلر سینی قوچسین، الله یا الله
شیرین توشلر قوش کبی، الله یا الله
کؤزینگ اؤنگیده اوچسین، الله یا الله

الله باله‌م الله یا الله
اوخله باله‌م الله یا الله

تون ده یخشی اوخله‌سنگ، الله یا الله
اپرته کوچ گه تؤله‌سن، الله یا الله
بیلیم اوچون یوگورسنگ، الله یا الله
یپتوک عالم بؤله‌سن، الله یا الله

الله باله‌م الله یا الله
اوخله باله‌م الله یا الله

عمر بویی، باله جان، الله یا الله
بیلیم بؤلسین چراغینگ، الله یا الله
بخت و ناز و نعمت گه، الله یا الله
تؤلسین دایم قوچاغینگ، الله یا الله

الله باله‌م الله یا الله
اوخله باله‌م الله یا الله

یشم جوده گؤزه‌ل دیر، الله یا الله
اونی سه‌ویب یشه‌گین، الله یا الله
قیغو-یمانلیکلرنی، الله یا الله
یولیب آرت‌گه تشه‌گین، الله یا الله

الله باله‌م الله یا الله
اوخله باله‌م الله یا الله

باتور ییگیت بؤله‌سن، الله یا الله
کوچ- قوت‌گه تؤله‌سن، الله یا الله
بیلیم گه ایگه بؤلیب، الله یا الله
بخت قؤینی‌ده کوله‌سن، الله یا الله

الله باله‌م الله یا الله
اوخله باله‌م الله یا الله

اؤزبیک‌لیگینگ اونوتمه، الله یا الله
سین بابر فرزندی‌سن، الله یا الله
بابانگگه ایرگه‌شیب بار، الله یا الله
تیمورنینگ دل‌بندی سن، الله یا الله

الله باله‌م الله یا الله
اوخله باله‌م الله یا الله

ترمذی، الخوارزمی، الله یا الله
کاشغری‌لر بابانگ دیر، الله یا الله
بویوک توران، تورکستان، الله یا الله
بغری دریا آنانگ دیر، الله یا الله

الله باله‌م الله یا الله
اوخله باله‌م الله یا الله

سین اولرگه اؤخشه‌گین، الله یا الله
بیلیم بیلن دانگ تره‌ت، الله یا الله
پارلاق کیله‌جگ اوچون، الله یا الله
ینگی بیر دنیا یَره‌ت، الله یا الله

الله باله‌م الله یا الله
اوخله باله‌م الله یا الله

سین‌دن امیدیم کته، الله یا الله
اؤزبیککه یار بؤله‌سن، الله یا الله
یاووزلرنی یؤق قیلیب، الله یا الله
همیشه بار بؤله‌سن، الله یا الله

الله باله‌م الله یا الله
اوخله باله‌م الله یا الله

ایچگین آنه‌نگ سوتی‌نی، الله یا الله
اؤچیر یورتینگ اؤتی‌نی، الله یا الله
یاووزلیک‌لرنی یېنگیب، الله یا الله
یېرگه تیق تابوتی‌نی، الله یا الله

الله باله‌م الله یا الله
اوخله باله‌م الله یا الله

الله‌لریم جوده کؤپ، الله یا الله
اما تون یریم بؤلدی، الله یا الله
تینچ‌گینه اوخلب آلگین، الله یا الله
کؤزینگ اویقو گه تؤلدی، الله یا الله

الله باله‌م الله یا الله
اوخله باله‌م الله یا الله

شیرین توشلر بو کېچه، الله یا الله
سېنی قوچیب آله‌دی، الله یا الله
بویوک‌لیگینگ‌نی اېرته، الله یا الله
دنیا اېسلب قاله‌دی، الله یا الله

الله باله‌م الله یا الله
اوخله باله‌م الله یا الله

کؤزلرینگ‌دن اؤپه‌من، الله یا الله
تنگری سینگه یار بؤلسین، الله یا الله
ایزگولیک فرشته‌سی، الله یا الله
سینگه مددگار بؤلسین، الله یا الله

الله باله‌م الله یا الله
اوخله باله‌م الله یا الله

۲۲ سپتامبر ۲۰۲۳

آق شعرلر و قیسقه شعرلر

چقیریق

تون...تون...تون...
قرانغولیك... قرانغولیك... قرانغولیك...
اوزون تون نینگ تامیرلریده،
قرانغولیك قویوق قانی آقماقده.
جیم-جیتلیك آغیر پرده‌سینی،
گاهیده قۇرقوودن تۇله هیقیریق،

قیمیرلتیب قؤیماقده.
تانگ‌آتیش‌نی،
قویاش چیقیش‌نی،
ایسته‌مه‌دی.
قوش‌لر،
سهویب سیره‌ش‌نی،
و شونقارلر،
یوکسك اوچیش‌لرینی اونوتدیلر.
اولر،
کؤرکم یاغاچ‌لر،
و یوکسك قایه‌لردن کؤچیب،
قفس‌لر توبنیده بهرکیندیلر.
قلین اؤرمان‌ده‌گی کهکسه یاغاچ‌لر،
نوده کؤکرتیریش‌دن باش تارتدی‌لر.
چون که اؤز نوده‌لری،
بالته قؤلگیچی بؤلیشی‌دن قؤرقه‌دیلر.
آدم‌لر...آدم‌لر...آدم‌لر...
آدم‌لر کؤرینیشی،
بوتونله‌ی اؤزگرماقده.

کؤزلری شهوت،
قؤل‌لری پول،
آغیزلری یالغان،
یوره‌ك‌لری یاتلیککه آیلنماقده.
اولر،
بیر-بیرلری‌گه،
آغولی تیش‌لرینی،
اؤسگن اؤتکیر تیرناق‌لرینی کؤرستماقده.
و سؤزلشگن‌لریده،
یره‌لنگن ایبق‌لر واوواللەشی اپشیتیلر.
اپرککلرنینگ کؤزلری،
آچ سیرتلان‌لر کؤزی‌دیك لاواللەیدی.
اولر،
شهوت چاغی‌ده،
یپتیلمه‌گن چپچك‌لرگه آتیلیب،
یپراغ‌لرنی،
یازیق[1] باتقاغی‌گه چؤکتیره‌دیلر.
آنه‌لر هم،

[1]- گناه

باله توغمه‌ی قۇيديلر.
چون كه چيان باله‌لريدېك،
توققن آنه‌لرينى،
يلمب قۇييشلريدن قۇرقه‌ديلر.
قيزلر،
"اكه‌لرى‌گه سويه‌نيش‌دن چۇچيماقده.
نېگه كه اكه‌لرى،
يات‌ليك كۇلمَگى‌دن،
سوو ايچگن-قاپلان‌لرگه،
أيله‌نيب،
آپه-سينگيل‌لرينى،
اېنگ يقين اۇلجه بيله‌ديلر.
كۇزگو... كۇزگو... كۇزگو...
كۇزگولر نينگ كۇزى يوميلگن.
و يوزلرينى،
اويات تېريسى باسگن.
آخر،
بو اۇزگرگن قۇرقينچلى آدم‌لرنى،

اری‌لیککه[۱] اؤرگنگن کؤزگو،
قیسی کؤز بیلن کؤره‌آلسین ؟
"یاروغلیك... یاروغلیک...یاروغلیك ساری آلغه!!!..."
بیرکون کهلیب،
بو چقیریق ینگره‌شی،
و انسانی ددیل تاووش‌لر،
اونگه جؤر بؤلیشی‌گه ایشانگن‌لر،
حالی هم،
بو قلین اؤرمان نینگ قؤینیده،
همان،
کوتیب یشه‌ماقده‌دیر!

کابل: ۲۳ جنوری ۲۰۱۲

[۱]- پاکلیک

الهام اوچماغی

مېنینگ هر تاله ساچیم
سیتار نینگ
بیر سحرلی تاری‌دیر
مهرلی برماق‌لرینگ
سیلب-سییپه‌گن چاغی‌ده.
دوداغ‌لریم

سېوگی اؤلنگی‌ده‌گی
قیب-قیزیل یاوایی قیزغلداغ‌دیر
آتینگ‌نی
کویلب تورگن چاغی‌ده.
نگاهیم
یاغدو و تانگ آیه‌سی‌دیر
نگاهینگ قویاشی بیلن
تؤقنش کېلگن چاغی‌ده.
جسمیم
قلقیب تورگن تؤلقون‌لر سوولاغی‌دیر
جسمینگ هورومی اپسینی
اونگه اپسگن چاغی‌ده.
سېن،
قیسی یولدوز ایرقی‌دن‌سن،
که سېن بیلن دنیام،
دایم کؤکلم‌لی و قویاش‌لی‌دیر؟
سېن،

قیسی الهام اوچماغی‌دن کېلدینگ،
که سېن بیلن هر سۆزیم،
اوزان‌گه أیلنه‌دی؟
۱۹ نوامبر ۲۰۲۳

توغیلگن کونیم مناسبتی اوچون

مېن بختلی من
کوز فصلی قویاشی نینگ هورومیده،
قناتینی ایسیتیب تورگن،
چومچوق‌لر کبی
مېن بختلی من
قیش فصلی نینگ قلین قاریدن،

قارآدم یسب،
تؤگره‌گیده اؤینه‌گن قووناق باله‌لر کبی
مېن بختلی من
کؤکلم فصلی ده،
یم- یشیل بؤلگن سای- دله‌لر،
میلدیر میلدیر آقیب تورگن سوولر یانیگه،
جفتی بیلن اؤتله‌گنی کېلگن جیران‌لر کبی
مېن بختلی من
یاز فصلی نینگ ایسسیق کونیده،
سایه سالگن ییریک چنار شاخیدن،
پؤپک تاقیلگن ارقان دن یېلینجک سالیب،
آرزولری یوکسکلیگیچه،
بیر- بیرینی گازاوچیرگن یاش قیزلر کبی
مېن بختلی من
یوره‌گی بیر عمر ایزله‌گن یاری بیلن،
زر تیکیلگن چیمیلدیق نینگ آرتیده،
بیرینچی بخت کېچه‌سینی باشله‌گن،
ینگی کېلینچک کبی
مېن بختلی من

تۆقوز آی و تۆقوز کون کوتگن،
چیده‌ب بۆلمس آغریق‌لرگه چیده‌گن دن سۆنگ،
ججی چقه‌لاغینی،
قۆینی‌گه باسگن آنه کبی
مېن بختلی من
اوزاق مدت کوره‌شیب،
قانلر تۆکیب، جانلرنی بېریب،
اېرکین تورکستان‌نی قورگن باتیر اېل کبی
مېن بختلی من
نېگه که،
سیز اۆزبېک اېلیم نینگ قیزی من!

۲۴ نوامبر ۲۰۲۵
ستوکهلم / سویدن

زمان اپنیشی‌ده توریب‌من.

زمان اپنیشی‌ده توریب‌من.
انچه‌دن بپری،
چۆققی‌دن اپنیب کپلماقده‌من.
استه- سپکین آدیم تشله‌شیم کپره‌ک.
نه تۆختش بار، نه آرتگه قه‌یتیش!

یؤره‌گیم ایسته‌سه یا ایسته‌مسه،
آلغه یوریب باریشیم کېره‌ک.
یوریب یوریب، اؤز اؤزیم‌گه أیته‌من:
کاشکی آرتیم‌ده،
مېن‌دن بیر ایز قالسه‌یدی.
کاشکی بیر کون‌گینه یا بیر تون‌گینه،
مېنینگ خاطره‌م،
بیراو نینگ یوره‌گی یا ده ذهنی نینگ،
یؤله‌گی‌دن اؤتسه‌یدی.
کاشکی گاهی آتیم‌نی،
بیر تانیشیم تیلگه آلسه‌یدی.
کاشکی بیر اېسین،
چېچکلر ییراغینی،
باشیم اوزره ساچسه‌یدی.
کاشکی بیرار سیراقی قوشچه،
یا بیرار چومچوق،
بوتون تاماغی بیلن،
جیک‌جیک‌لب سیره‌سه‌یدی.
مېن اېسه یواش- یواش،

توپراغ آستیده،
بیر شعر یازیب، أیتسه‌یدیم:
دنیاگه کهلگه‌نیم چاغی‌دن،
دنیادن کهتگن چاغیم‌گچه،
یوره‌گیم عاشق اپدی!
۱۰ اپریل ۲۰۱۹

اویغاق دېرەزەلر

اېشیگیم اېسلب قالگن،
آدیم‌لرینگ ایزینی.
یاتاغیم اسرەب قالگن،
کۆکلم کبی نفس‌لرینگ‌نی.
اویغاق دېرەزەلریم هرتون،

توشینگ‌نی کۆره‌دیلر.
چیده‌م‌لی دېوارلریم،
ساغینچینگگه اۆره‌لگن.
و مېن اېسه سېن بیلن،
بیر جان و تن بۆلیب کېتگن من.
تون و آی و یولدوزلر،
قیته-قیته قیته‌ریب:
"بوندن کېین، او
یانینگ‌ده یۆق"، دېیدیلر.
اما یوره‌گیم،
قیته-قیته قیته‌ریب:
"سېن تازه هوا بۆلیب
نفسیم ده یشب توره‌سن!"دېیدی.
دسامبر ۲۰۲۲

محتاج

انچه‌لردن بیری،
تون قالدیق‌لری،
وجودیم‌نی قاپله‌گن.
دیره‌زه‌م کؤزلریدن،
آی یاشینیب قاچه‌دی.
لحظه‌لریم آرقه‌گه سوریله‌دی.
یوره‌گیم تاماغینی،
اؤرمان قیشی سیقوولری بؤغه‌دی.
اویقوم‌نی،

قۆرقینچلی توش‌لر بوزه‌دی.
کۆرپه‌منی هر کېچه،
یلغوزلیک تۆلدیره‌دی.
تامیرلریم ایچیده،
گونه‌ی قطبی نینگ قهره‌تان ساوغی،
ایزغیرینیب چاپه‌دی.
مېن،
بیر اۆت یالقینی‌گه
قنچه محتاج‌من!
«سېوه‌من» دېب مېنگه أیت!
شونده هر بیر تامیریم،
اوشبو یالقین بیلن ایسّیغ بۆله‌دی.
لحظه‌لر آلغه قره‌ب شاشیله‌دی.
دیره‌زه‌منی هرکېچه
آی کولیمسیب آچه‌دی.
کۆرپه‌م گه کۆکلم ایسی بورکنه‌دی.
«سېوه‌من» دېب مېنگه أیت!
شونده دېیمن:
قنچه بختلی‌من!

۱۶ فبروری ۲۰۲۱

بیلیم یۆلی

قرانغولیک،
یانر اوتروم‌ده.
یۆل اونوتگن،
تېکّیس‌لیکلرنی.
حسلریم،
چرچاق بیلن دوگانه.
اما

یانر کؤکسیم‌ده،
یاروغ بیر چراغ،
و یاروتر یؤلیم‌نی.
باریشیم کیره‌ک،
آلغه!
یاروغلیک و تپگیس‌لیک،
بو یؤل توگه‌شی بیلن،
مپنی قرشیله‌ماقده!
مین باسیب بارگوم،
بیلیم یؤلینی.
و اپریشگوم،
کپله‌جه‌گیم پارل‌اق‌لیگی‌گه!
اکتوبر ۲۰۱۷

ماوی اپرتکلر

بو کپچه،
اگر یوره‌گینگ،
جیمیر- جیمیر سوو کبی،
کویله‌سه اپدی،
یاقیملی الله‌سینی،
کؤکسینگگه باشیم قؤییب،
سپکین- سپکین،

ماوی اپرتک‌لر دنیاسیگه،
اوچیب باررديم،
شاید.
کؤل یانیده اؤسگن تون‌چیچک‌لرنی،
آی بولاغی‌ده سوزیب یورگن،
رنگمه-رنگ بلیق‌لرینی،
سرلی اؤرمان نینگ یشیل اویینینی،
و سَیراقی عاشق قوش‌لر سمفونیسی‌نی،
توش‌ده کورردیم،
شاید.
سېن یؤق اپدینگ بوکېچه،
و توشگن قباق‌لریم،
اویقو بیلن،
تینمه‌ی تارتیشیب چیقدی،
تانگ‌آتگونگچه.

۲۲ می ۲۰۱۹

تعبیر

بیر عجایب توش کؤردیم:
توشیم‌ده ددیل آدیم قؤییب،
تون تونلی‌نی کپچیب اؤتدیم.
یلغوزلیک توزاغینی اوزیب چیقدیم.
تانگ‌نی سیپقه‌ریب ایچدیم.
دپره‌زه‌لر کؤکسینی،
چپچک‌لرنینگ ایفاریگه تاپشیردیم.
باشیم‌نی اپرکه‌له‌نیب،

تاغ‌دېک يېلكه‌نگگه قۆيديم.
مجنون‌تال نينگ كۆلنكه‌سيده،
سېن بيلن تانگ‌ليک قيلديم.
و قوياش بيلن ايليق سلام‌له‌شيب،
«بو يشَم قنچه گۆزه‌ل،
و مېن قنچه بختلی‌من» دېيه،
قووناق- قووناق سَيره‌ديم.
آه!
بو تاتلی توشيم‌نی،
نېگه سوو گه أيتمه‌ديم؟
تعبيری يامان چيقدی.
سېن يۆق‌سن و سېوگی اۆرنينی،
ارمان‌لر اېگلله‌گن.
سېن يۆق‌سن و مېن اېندی،
قرانغوليک‌ده يۆقالگن‌من.
و دېره‌زه‌لريم تينمه‌يين،
دېوارلر سيقووی بيلن آليشماقده‌دير.
۲۵ می ۲۰۲۱

توتقونلیک

مېن،
اوچیش حقیده اۏیله‌مه‌یمن.
کۏنگلوم‌ده سیغمه‌یدی،
اېرکین‌لیک سۏزی.
یوره‌گیم،
باشیم اوستیده‌گی کۏکلیک‌دن،
انچه کېنگ‌راق بۏلسه-ده،

اما مېن،
قفسیم‌ده بختلی‌من.
مېن،
قۇل‌لرینگ چنبری‌ده،
توتقونلیک‌نی ایسته‌یمن.
آیاغیم‌گه کیشن سال،
قنات‌لریم‌نی قیرق،
قوچاغینگ قفسی‌ده،
قتیق‌راق قیسیب اوشله.
بو قماق‌ده بۇلگنیم‌چه،
هېچ قچان،
اوچیش و اېرکین‌لیک حقیده،
اۇیله‌مه‌یمن.

۳۰ مارچ ۲۰۲۱

کاشکی،
بیر درخت بؤلسه‌یدیم!

کاشکی،
بیر درخت بؤلسه‌یدیم!
شونده،
کوییش و چنقاق‌لیک،
یغما- یلنغاچ‌لیک،
موزلش و کرخت‌لیک،

آغریق‌لی فصل‌لری‌دن سؤنگره،
قیته یشنش‌گه اومید باغلردیم.
کاشکی،
بیر درخت بؤلسه‌یدیم!
شونده،
یاله‌لریم‌نی قیرققن‌دن کیین هم،
ینگی کورتک، ینگی یاله چیقرردیم.
ایلدیزلریم‌نی قوریتگن‌لریده،
اؤز یپریم‌ده،
اؤز خپلیم آره‌سیده،
اپرکین، باش اپگمس‌دن،
آیاققه تاختب،
اؤلردیم.
کاشکی،
بیر درخت بؤلسه‌یدیم!

۱۷ نوامبر ۲۰۲۳

سۆنگی سوینچیق

آنه جانیم و برچه آنه‌لرگه:
اگر سېوگی اۆلسه بیر کونی
دنیا بوتون اولکن‌لیگ و کېنگ‌لیگی بیلن
قرانغولیککه، چۆکیب کېته‌دی
یلغوزلیک و اومیدسیزلیک چنگ - تۆزان‌لری
کۆنگول کۆزگۆسینی قاپله‌یدی

یپراغ‌لر شیویرله‌شی
اریغ‌لر نینگ کویله‌شی
و قوش‌لر نینگ سیره‌شی
کاینات قولاغیده
عزا ناقوسی سپسی‌دپک ینگره‌یدی
کوچ‌سیز قۏل‌لر یپلکه‌دن آسلیب قاله‌دی
و باش‌لر
یقه‌لرگه کیریب کپته‌دی
یپر، آیاغ آستی‌دن بۏشه‌یدی
و سوینچیغی‌دن أیریلگن کیشی
توب‌سیز بۏشلیققه ییقیله‌دی
آنه جان
سیز، دنیام‌نی گۏزه‌ل‌لیککه تۏلدیرگن
و مهر قویاشی بیله یاروتگن
اۏشه سپوگی اپدینگیز
قۏل‌لریم‌نی بوتونله‌ی قۏیبیرگنیز
و مهردن لیق‌تۏله کۏزلریزنی
یاش‌دن لیق‌تۏله کۏزلریم‌دن
اوزیب کپتگه‌نینگیزدن بپری

سۆنگی سوینچیغیم قۆپاریلیب ییقیلدی
و مېن
یلغوزلیک بۆش‌لیغی‌گه توشیب قالدیم
افسوس که بو بۆشلیق‌نی
نې بیراو تۆلدیره‌آله‌دی
و نې تۆبیگه ییتیب باراله‌من
۹ فبروری ۲۰۲۱

سېوگی اوچماغی

آتیم‌نی سېسینگ‌ده اېشیتیش،
قوش‌لر اۏز جفت‌لری‌نی،
قۏشیق‌لر ضیافتی‌گه،
چقیرگنلری‌گه اۏخشه‌یدی.
ایلیق قره‌ش‌لرینگ،

تانگ چاغی‌ده،
چپچک‌لر اپرنیگه قۆنگن،
مولدورلرگه اۆخشه‌یدی.
و سیپنچی قۆل‌لرینگ،
مجنون‌تال‌نینگ اوزون اوزون ساچی‌ده،
تونگی اپسین‌نینگ،
سپکین و یپنگیل اۆیینی‌گه اۆخشه‌یدی.
سپن،
باکره طبیعت لطافتی‌گه،
و سپوگی اوچماغی‌گه،
مپنی،
چقیرگه‌نینگ‌دن بپری.
۱۴ فبروری ۲۰۲۶

بۆشلیک و تۆله‌لیک

مېن تۆله‌من،
یاغمیرسیز بولوت‌دن.
مېن تۆله‌من،
قملگن ییغی‌دن.
مېن تۆله‌من،
سېن‌دن.

سېن‌دن که،
اېسلم‌لریم آلیس‌لریده،
هر کېچه حاضرسن.
اما بو دېوار و دېره‌زه‌لر،
بو یلغوز بستر،
ایازدن تیتراق بو پیکر،
لحظه‌لر تیلی‌دن
قیته- قیته قیته‌ره‌دیلر:
سېن تۇله‌سن،
اما بۇش‌دن،
بۇش‌دن!

کانادا، ادمنتون /۲۰۲۳

سوزیش

کؤکلم، کؤزلرینگ دپره‌زه‌سی‌دن،
و شعر، باقیشینگ دریاسی‌دن،
آقماقده.
و مپن،
بو ارباغ‌لی گؤزه‌ل فضاده،
سوزماقده من.
۱۳ نوامبر ۲۰۲۰

اداغ‌سیز شعر

بؤیینگ شعرینی،
یازماقچی اپدیم.
سؤزلر،
یوکسکلیگی‌گه یپتالمه‌دی،
و شعریم اداغ‌سیز قالدی.
۱۳ نوامبر ۲۰۲۰

چین شاعر

برچه شعرلریم‌نی،
کؤزلرینگ یازدی.
و مېن،
اؤز آتیم‌نی،
اداغی‌ده یازیب قؤیدیم.
۱۳ نوامبر ۲۰۲۰

کولیمسیمه مزاری

کولیمسیمه‌م‌نی،
کؤمدیم،
کېتگه‌نینگ بیلن،
کؤکسیم‌ده قازگن،
مزارینگ‌ده.
۲۲ فبروری ۲۰۲۰

قۇللرینگ هورومی

انچه دن بېری،
قۇللریم،
قۇللرینگ هورومینی اونوتگن.
بو قهره‌تان قیش‌ده،
اونینگ اېسی‌گه سالیش‌نی،
ایسته‌مه‌یسن‌می؟
۱۲ فبروری ۲۰۲۱

قیش و کۆکلم،
سېنینگ ارزلش و یره‌شیش‌لرینگ دیر.
مېنینگ بشقه فصلیم یۆق.
۱۳ نوامبر ۲۰۲۰

اداغ‌سیز سهوگی

توناگون سهنی سهودیم،
توناگون جهان بدایتی‌دن باشلنگن.
بوگون سهنی سهوه‌من،
توناگون‌دن کؤپراق.
اهرته سهنی سهوگوم،
بوگون‌دن کؤپراق.
سهن،
مهن‌ده نهایت‌سیزلیگیم‌گچه آقه‌سن.
و مهن،
سهنی هرکون کؤپراق،
جهان نهایه‌سیزلیگیچه سهوگوم.
۹ جولای ۲۰۲۴

تقدیر کلاوه‌سی

باش-اداغینی تاپالمه‌دیم
قنداق اۆره‌گن اپدینگ،
اې تېنگری،
تقدیریم کلاوه‌سینی؟
۲۶ جولای ۲۰۲۰

بهاسیز یوره‌ک

بوتون یوره‌گیم‌نی
شونچه‌لیک پرچه‌لب
قیته‌ریب بېردینگ که
هېچ کیم
هېچ بهاگه
اونی ساتیب آلمه‌دی
۸ سپتامبر ۲۰۱۸

یانداش یۆل‌لر

یانداش[۱] یۆل‌لر
بیر- بیری‌گه یېتالمه‌یدی
بیز ایککی قرمه‌قرشی یۆل‌لر یۆلچیلری
قنداق بیر- بیریمیزگه یېتاله‌میز ؟
۱۶ اپریل ۲۰۲۱

مونس کۆزگو

نېچه‌گینه کون‌دن سۆنگ،
مونس کۆزگو یانیگه باریب،
سلام‌لشدیم.
یوره‌ک‌دن بیر آه چېکدی
یوزینی تومن باسدی.
یعنی که أیری‌لیغینگ
شونچه مېنی قریتگن میکن ؟!
سپتامبر ۲۰۱۸

[۱] موازی

خیال و حضور

خیالینگ تۇلدیرگن‌دیر،
مېنینگ یلغوزلیگیم‌نی.
حضورینگ تۇلدیرگن‌دیر،
باشقه‌لرنینگ یلغوزلیگینی.
۸ سپتامبر ۲۰۱۸

کاشکی
یلغوزلیگیم
بیر قوش بۇلسه‌یدی
و آی یلغوزلیگی‌گه اویله‌نیب
تون‌نی
قۇشیق‌لرگه بۇغاز قیلسه‌یدی
۲۸ می ۲۰۲۱

احتیاط

بیر یالقین
بیر خرمن‌نی
یاندیریش‌گه یېترلی
بیر باقیشینگ
بوتون وجودیم‌نی
یاقیش‌گه یېترلی
مېنگه قره‌ماقچی بۆلگه‌نینگده
احتیاطلی بۆل!
۷ می ۲۰۲۱

بؤش قؤل‌لر

ایش تاپمه‌گن آته‌لرگه:
قؤل‌لریم‌گه تیکیلمه،
باله‌گینه‌م!
بؤش قَیتگن بو قؤل‌لریم،
قووانچ تؤله کؤزلرینگ یاغدوسینی،
سؤندیریشی‌دن،
جوده هم قؤرقه‌من.
قؤل‌لریم‌گه تیکیلمه،
باله‌گینه‌م!
۳۰ اپریل ۲۰۲۱

شاوقین‌دن یوکسک جیم‌لیک

بؤینی‌دن سؤییلگن یورتیم نینگ تؤرت ججی باله سیگه:

نیچه ججی باله
قان‌گه تؤلگن تاماغ بیلن
معصوم‌لیک‌نی شاوقین کؤته‌ره‌دیلر.
اما آدملرنینگ اؤلیک جیم‌لیگی
بو شاوقین‌نی یلمب یوته‌دی.
مینینگ یورتیم‌ده
جیم‌لیک نینگ بؤی-بستی
شاوقین‌دن یوکسک‌راق‌دیر!
۲۳ اپریل ۲۰۲۱

سېوگی چایی

سېن بۆلمه‌گنینگ‌ده
تورموشیم
بۆش پیاله گه اوخشه‌یدی
کېل
و سېوگی نینگ بال‌چایی بیله
اونی تۆلدیر
۱۹ مارچ ۲۰۲۱

بخت

دېره‌زه‌لر
قویاش‌گه کۆنگول آچه‌دیلر
دالان‌لر بورچک‌لری
کۆکلم‌نی
قنات‌لریگه آلیب کېله‌یاتگن قلدیرغاچلرنی
ایلیق کوتیب آله‌دیلر
و مېن، قۆینینگده
بخت و قووانچ‌گه تۆلیب تاشه‌من
۲۶ مارچ ۲۰۲۱

چپچک ایفاری

هر نفسینگ‌ده
بهار یشنه‌یدی
و مېن،
سېوگی چپچکلری ایفارینی
هر نفسینگ‌دن
سیپقه‌ریب ایچه‌من
۲۶ مارچ ۲۰۲۱

یاغاچ‌ده قازیلگن آت‌لر

آت‌لریمیز
یاغاچ کؤکسیده
اؤسیب بارماقده
اما قؤل‌لریمیز
اېریشیش اوچون
کلته‌لشیب بارماقده
۲۶ مارچ ۲۰۲۱

کۆکلم نفسی

سېسینگ، قوش‌لر سیره‌شی،
کولیمسیمه‌نگ، مییِن اېسین،
و باقیشنگ، اېرکه‌لاوچی قویاش،
بۆلگنده
قیش بغریده‌هم
کۆکلم‌نی نفس آله‌من
۵ مارچ ۲۰۲۰

سرسانلیک

مېن
کوز و کۆکلم اۆرته‌سیده
سرسان‌من
کیتگه‌نینگده کوز
و کېلگه‌نینگده کۆکلم
مېنی قوچیب آله‌دی
۵ مارچ ۲۰۲۰

قوریگن اپسده‌لیک

مېنینگ کۆکلمیم
بیرینچی اوچره‌شوویمیزده
ساوغه بېرگن
اۆشه بیر شاخه گُلینگ اپدی
اپندی کۆکلم
اپسده‌لیکلریم دفتری ایچیده
قوریب یاتگن.
۵ مارچ ۲۰۲۰

اوزیگن قۆللر

کېته‌یاتگه‌نینگده،
«یوز ییل اوزاقده بۆلسم هم،
سېوگینگ سېن ساری،
مېنی تارتیب کېله‌دی»،
دېگن اپدینگ.
اما بوگون،
بشقه بیر گۆزه‌ل نینگ قۆلی
قۆلینگ‌نی تارتیب کېلدی!
۵ فبروری ۲۰۲۱

توپراق ایفاری

یاغمیرنی سېوه‌من
آچیق دېره‌زه دن
نم‌لنگن توپراق ایفارینی
بیرگه‌لیک‌ده نفس آلگه‌نیمیزده
و کۆکلم
یوره‌گیمیزده باشلنگنی‌ده
۲۴ مارچ ۲۰۲۱

قناتینگ‌نی آچ!
بیرگه سیره‌ب،
بیرگه اوچه‌ی‌لیک.
قوش‌لرسیز،
یېر و کۆک گۆزه‌ل اېمس!
۲۰ جنوری ۲۰۲۱

سېن‌سیز هر کېچه
قۇرقینچلی توشلر
مېنی باسه‌دی
مهرلی قۇللرینگ‌نی یوبار
مېنی اویغاتسین

قه‌یېر ده که سېن،
کۆز آچسنگ،
اۆشه یېر ده،
تانگ‌آته‌دی.
۲۲ فبروری ۲۰۲۰

قار حقیده نېچه شعر

هرگل قار،
دوداغ‌لریم‌نی اۆپسه،
سۆنگی ماچینگ[1] ساووقلیگی‌نی اېسله‌تیب،
تنیم اۆتونینی،
یاندیره باشله‌یدی.
۱۹ فبروری ۲۰۲۱

کیاونی کوتیب- کوتیب،
ساچ‌لری آقرگن،
کېلین‌دیر،
قار.

[1] ماچ- فارس تیلیگه کیرگن سوچه اۆزبیکچه سۆز. خلق تیلیده موچی شکلیده ایشله‌تیله‌دی.

أیریلیق باشلنگن قیش
قیغولرینی
قیته‌دن آلیب کېله‌دی
هرگل یاغه باشله‌سه،
قار

آنه‌لر کۆنگلی نینگ
حسرت‌لری‌دیر
آسمان نینگ موزلنگن کۆزیدن
یاغیب تورگن
قار دانه‌لری

کېتیش آدیم‌لرینگ ایزینی
اۆچیردی
کۆرمه‌سیم و ییغله‌مسیم اوچون
مهربان قار
۶ نوامبر ۲۰۲۰

یاغمیر حقیده قیسقه شعرلر

دہرەزەم نینگ نفسی،
یاغمیر بیلن باغلنگن.
اوزان‌لریم سۆزلری یورەگیده،
سہوگی و اومید کوی‌لری آقەدی.
تاختەگین،
چہچک کویلەگی نینگ قیزیل هوسی،
و اہسین ساچی نینگ فارەم ایفاری،
سہن بیله اوچسین ینه.
تاختەگین،
اوزان‌لریم خیالچن آییم‌قیزی،
سہسینگ اشتیاقی‌ده،
قووانیب کولسین ینه.
۱۲ مارچ ۲۰۱۹

یاغمیرنی سېوه‌من
باشیم‌گه
اېسلم‌لرینگ‌نی
یاغدیرگنی‌ده
۱۸ جون ۲۰۲۱

یاغمیر یاغیشی‌دن قۏرقه‌من
مبادا
دېره‌زه کوتیب قالسه- یو
بو بهانه بیلن
کېلمه‌سنگ!
۱۸ جون ۲۰۲۱

قچان سیقیلیب ییغله‌سم،
او ده ییغله‌ی باشله‌یدی.
مین بیلن بیر اوروغ دن توغیلگن ،
قووانچ- قیغولریمیز بیرخیل بولگن،
اپگیزک سینگیل دیر،
مهرلی یاغمیر.
جنوری ۲۰۲٦

هایکولر

یاغاچ یلنغاچ
بیر کورتک کؤکرماقده
کؤکلم یؤل‌ده‌می ؟
۵ می ۲۰۱۶

یلغوزلیک شونچه:
مبنی ترک اپتیب کپتدی
بوگون سایه‌م هم
۱ می ۲۰۱۶

کوز آقشامی
قؤشنی‌نیکی‌ده
او نیمه قیلاتدی ؟[۱]

اؤیله‌گنیمچه
سؤزله‌مه‌دی، او بیلن
سَلقین‌لیک‌دن لذتلندیم[۲]

بو سینینگ ایفارینگ
مینی آلیب باره‌دی جر یاقه‌سیگه
تیمیان (آویشن) یانی‌گه[۳]

[۱] جاپانچه هایکو، فارس تیلی‌دن ترجمه قیلیندی
[۲] جاپانچه هایکو، فارس تیلی‌دن ترجمه قیلیندی
[۳] ایران‌لیک شاعر سیروس نوذری دن

اوچ‌لیک‌لر

سېن یانیم‌ده‌سن
اما آره‌میزده
بیر قیش اوزاق‌لیک بار

۲۲ اکتوبر ۲۰۱۸

سېوگی بۆلیب یاغماقچی اېدیم
اما قره‌سم
یوره‌ک‌لر توزلاق اېکن.

۲۲ اکتوبر ۲۰۱۸

سایه‌سیده تین آله‌ی، دیدیم
اما افسوس که بیگیم
کؤلنکه‌سیز آق تیره‌ک ایدی

۲۲ اکتوبر ۲۰۱۸

ایسلم‌لرینگ یاغه‌باشله‌سه
مین، سایه‌بان‌سیز
تشقری‌گه چیقه‌من

۳۱ جولای ۲۰۱۹

ترجمه شعرلر

نشانی[۱]

قه‌ی‌ده‌دیر دۆست اویی؟
اپرته تانگ چاغی‌ده آتلیق سۆره‌دی.
آسمان مکث اپتدی.
اپرنی‌دن نور یاله‌سین،
یوللاوچی آلدی و بپردی قوم قرانغولیگی‌گه
و برماغی بیلن بیر آق تپره‌ک‌نی،

[۱] سهراب سپهری نینگ «نشانی» ناملی شعری نینگ ترجمه سی.

کؤرسه تیبان أیتدی:
یاغاچ‌گه یېتمه‌سینگ‌دن
تېنگری نینگ اویقوسیدن-ده یشیل راق باغ‌کؤچه بار
و اونده سېوگی، چین‌لیک پرلریچه ماوی‌دیر
بلوغ‌دن باش چیقرگن او کؤچه نینگ اداغیگچه باره‌سن
کیېن یلغوزلیک چېچگی تمان‌گه أیلنه‌سن
چېچککه ایککی آدیم قالگنده
یېر نینگ منگو اساطیر فواره‌سی نینگ آستی‌گه تاخته‌ی‌سین
و تینیق بیر قؤرقوو،
سېنی قمره‌ب آله‌دی
فضا نینگ صمیمی‌لیک آقیمی‌ده،
بیر خش- خش تاووشینی ایشیته‌سن:
نور اویه‌سیدن جؤجه آلیش اوچون
یوکسک ارچه‌گه چیققن بیر باله‌چه‌نی کؤره‌سن
و سؤره‌یسن اوندن:
قَه‌ی‌ده‌دیر دؤست اویی؟

۱۳ جولای ۲۰۱۶

بولغه‌مه‌یلیک سوونی[۱]

بولغه‌مه‌یلیک سوونی
اؤیله‌شیمچه قویی‌ده، بیر کفتر سوو ایچه‌دی
یا اوزاق چالی‌لیک[۲] ده، بیر سهره پَر یووه‌دی
یا کپنت‌ده بیر جوگ[۳]، سوودن تؤله‌دی
بولغه‌مه‌یلیک سوونی
بو آقر سوو بلکیم، بیر تپره‌ککه باره‌دی

---

[۱] سهراب سپهری نینگ «آب را گل کنیم» شعری ترجمه سی
[۲] بیشه
[۳] کوزه

بیر یوره‌ک قیغولرینی یووه‌دی
بیر درویش نینگ قۆلی،
بلکیم قاتگن نان‌نی سووگه باتیرگن
بیر گۆزه‌ل قیز اریغ بۆیی‌گه کېلگن
بولغه‌مه‌یلیک سوونی
او گۆزه‌ل، ینه گۆزه‌ل‌راق بۆلگن
نې تاتلی‌دیر بو سوو!
نې تینیق‌دیر بو اریغ!
نې آچیق کۆنگوللی‌دیر، یوقاری قیشلاق اہلی!
بولاق‌لری جۆشقین،
سیگیرلری سوتی مۆل-سۆل بۆلسین!
قیشلاق‌لرینی کۆرمه‌گنمن مېن
شبهه‌سیز چَیله‌لری آستی‌ده تېنگری آدیمی نینگ ایزی بار
آی، اویېرده یاروتر سۆزلرنینگ کېنگ‌لیگینی
شبهه‌سیز یوقاری قیشلاق‌ده دېوال‌لر کلته
قیزغلداق قنداق بیر چېچیک‌لیگینی اہل بیله‌دی
شبهه‌سیز او یېر، ماوی- ماوی‌دیر
بیر غنچه آچیلسه، قیشلاق اہلی اوندن بیلگور[۱]

[۱] آگاه

نې قیشلاق بۆلسه کېره‌ک!
باغکۆچه‌سی کوی-قۆشیققه تۆلسین!
دریا باشیده‌گی اپل،
سوونی توشونه‌دیلر
بولغه‌مه‌دی‌لر،
بیز هم،
بولغه‌مه‌یلیک سوونی.

طبیعت‌نی اسره‌ش اوچون گروهی اجراگه ماسلنگن ترانه (قوشیق)

بولغه‌مه‌یلیک سوونی[۱]
بولغه‌مه‌یلیک سوونی

اؤیله‌شیمچه قویی‌ده،
بیر کفتر سوو ایچه‌دی
یا اوزاق چالی‌لیک‌ده،
بیر قوشچه پَر یووه‌دی

[۱] سهراب سپهری شعری دن شفیقه یارقین نینگ قیسقرتمه و اپرکین ترجمه‌سی

یا قیشلاق‌ده بیر کوزه،
اری سوودن تۆله‌دی
یا آقر سوو شیلدیره‌ب،
بیر تېره‌ککه باره‌دی

بولغه‌مه‌یلیک سوونی
بولغه‌مه‌یلیک سوونی

بیر یوره‌ک قیغوسینی
بلکه بو سوو یووه‌دی
سووگه نان‌نی باتیریب،
بلکه درویش یېه‌دی
بیر گۆزه‌ل قیز بلکیم،
اریغ بۆیی‌گه کېلر
قیزنی عکسی گۆزه‌ل‌راق ،
سوو یوزی‌ده کۆرینر

بولغه‌مه‌یلیک سوونی
بولغه‌مه‌یلیک سوونی

نې قدر تاتلی بو سوو
بو اریغ قنچه تینیق
یوقاری قیشلاق اپلی
کؤنگول‌لری‌دیر آچیق
سیگیرلرینی سوتی
تاتلی و مؤل بؤلسین
اؤی و باغکؤچه‌لری
کوی و قؤشیققه تؤلسین

دریا باشی‌ده‌گی اپل،
بو سوونی بولغه‌مه‌دی
بولغه‌مه‌یلیک بیز هم
قویی قیشلاق ایچه‌دی

بولغه‌مه‌یلیک سوونی
بولغه‌مه‌یلیک سوونی

قیغولرگه باتگن‌من
اوروش‌دن قیتیب کېلگن سۆنگگی اوروشچی،
اونینگ اۆغلی بۆلمه‌گن کمپیر کبی![1]

[1] روس شاعری مایا کوفسکی نینگ شعری. مضمونی جوده کوچلی و قیغولی، همده اوروش‌لر سببلی باله‌سیدن اجره‌لگن مینگ- مینگلب آنه‌لریمیز تقدیری‌گه اۆخشه‌گنی اوچون فارسچه دن ترجمه قیلدیم.

آنه تیلیم‌دیک من[۱]

آنه تیلیم‌دیک من.
آغریغیم تامه‌دی
چیچک‌لر و جولَی[۲]لر تاماغی‌گه.
سوو یوزی‌دن تیره‌من
اوتریک[۳] قوشیق‌لرنی
بولاق قولاغی‌گه قصه تؤقییمن،

[۱] صبور صهیب نینگ (زبان مادری) آتلی شعری ترجمه سی
[۲] چکاوک، قوشلردن بیری
[۳] یالغان

بلور سیرغه کبی.
و قیشلاغیم قیزلری‌گه، توش بۆله‌من،
و باغ غه‌وی[۱] ده قوش بۆله‌من.
آنه تیلیم‌دېک‌من
بولوت‌لرنینگ قاره برماغ‌لری اره‌سیده‌گی
هۆل تاغ‌لر آق سېزگیسی
و تانگ منگله‌یی‌ده اونوتیلگن قویاش بۆله‌من
اۆزیم تامان یوگوره‌من
صراحت گۆزه‌ل‌لیگینی تاپیش اوچون
آرقه‌م‌دن خنجر یېگن‌من
یاو و اۆرتاق قۆلی‌دن
توره‌وېره‌من همان
یره‌لریم‌نی یه‌لب
و قیته کۆکه‌ریش ارمانی‌ده
آنه تیلیم‌دېک من.

[۱] انبوه